✯✯✯✯✯✯✯✯✯✯✯

Portrete de sfinți americani

Se tipăreşte cu binecuvântarea Preasfintitului Părinte Justinian
Episcopul Maramureşului şi Sătmarului

Editura Anestis
2008

✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦

SĂ NU UITĂM DE SFINȚII NOI MUCENICI MĂRTURISITORI AI ÎNCHISORILOR COMUNISTE ROMÂNE

✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦✧✦

Cuprins

Scrisă şi tipărită de George A. Gray şi Jan V. Bear

Consiliul eparhial şi departamentul misionar al eparhiei de vest a Bisericii Ortodoxe din America, 650 Micheltorena Street, Los Angeles, California 90026, 1994.

Traducere din limba engleză: Paul Bălan

Consultant: Preot POP IOAN

Comenzi la telefon: 0745-785066 / 0723-507936.

„Căci așa sunt sufletele sfinților lui Dumnezeu: ele sunt iubitoare de oameni și blânde, atât către cei de aproape ai lor, cât și către cei străini; ba încă blândețea lor se întinde până și asupra animalelor necuvântătoare. De aceea și zicea înțeleptul Solomon: Cel drept are milă de vite, iar inima celui rău este fără îndurare (Pildele lui Solomon 12, 10). Și dacă el are milă de vite, apoi câtă milă nu va avea de oameni?"

- Sfântul Ioan Gură de Aur,
Omilii la Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel,
omilia 29 -

Introducere

Această carte cuprinde evenimente din viaţa a cinci luminători care, în momentul de faţă, formează ceata sfinţilor mărturisitori americani ai Ortodoxiei:

- ✧ Sf. Inochentie, luminătorul insulelor Aleutine şi Apostolul Americii;
- ✧ Sf. Tihon, mărturisitorul Moscovei şi luminătorul Americii de Nord;
- ✧ Sf. Iuvenalie, proto-martir al Americii;
- ✧ Sf. Gherman, stareţ şi făcător de minuni din Alaska,
- ✧ şi Sf. Petru aleutinul, proto-martir din California.

Scurte biografii sunt incluse aici, biografii ale unor persoane notabile care s-au nevoit pentru răspândirea cuvântului Evangheliei în America:

✧ protosinghel Iacov Netsvetov, misionar în Alaska alături de Sfântul Inochentie;

✧ Sfântul Alexis Toth, „Mărturisitorul şi apărătorul Ortodoxiei din America”;

✧ episcopul Rafael (Hawaweeny), cel dintâi ierarh ortodox hirotonit pe pământ american;

✧ protoiereul Alexandru Hotovitsky, ctitorul catedralei ortodoxe ruseşti din New York şi mucenic în gulagul sovietic;

✧ protoiereul Ioan Kociurov, misionar în America şi cel dintâi preot-martir al revoluţiei ruse;

✧ episcopul Nikolai Velimirovici, iubit teolog de mare erudiţie, dascăl, duhovnic şi mărturisitor al credinţei ortodoxe;

✧ arhimandrit Sebastian Dabovici, fondatorul misiunii sârbeşti din America;

✧ arhiepiscopul Ioan Maximovici, arhipăstor al emigranţilor ruşi din America, de pe coasta de răsărit a Americii,

✧ şi maica Olga Mihail,

a căror viaţă - plină de râvnă şi jertfă, precum şi de mărturisire a credinţei ortodoxe - oferă o pildă strălucitoare de sfinţenie pentru noi toţi.

Lucrarea de faţă nu are pretenţia de a fi exhaustivă (completă, întreagă) în ceea ce priveşte scopul pe care şi l-a propus. Este doar o încercare de strângere de informaţii într-un singur volum. Există neîndoielnic mult mai multe persoane vrednice care vor fi proclamate şi canonizate, pe parcursul următorilor 200 de ani de istorie a Bisericii noastre. Totuşi, cele 14 persoane, reprezentate aici, se evidenţiază ca fiind cele mai strălucitoare pietre preţioase aflate pe cununa slavei ce încununează America.

Troparul Tuturor Sfinților din America de Nord

(Glasul 8)

Ca o recoltă bogată a secerişului mântuirii,

Ţinuturile Americii de Nord îți oferă, o, Doamne, toţi sfinţii care au strălucit într-însele.

Cu rugăciunile lor, dăruieşte Bisericii şi pământului nostru, pace statornică.

Pentru mijlocirile Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, o, Multmilostive.

Departamentul de muzică liturgică al Bisericii Ortodoxe din America.

Sfântul INOCHENTIE

Preot, teolog, dascăl, tâmplar, ceasornicar, navigator şi explorator, cercetător în ştiinţele naturii şi antropolog [Antropologie = Știință care se ocupă cu studiul originii, evoluției și variabilității biologice a omului, în corelație cu condițiile naturale și social-culturale.], Sfântul Inochentie al Moscovei a devenit misionar în Alaska în anul 1824 şi, în cele din urmă, a devenit cel dintâi episcop vieţuitor în America. El a călătorit în California în anul 1836 şi în 1867 a fost ales mitropolit al Moscovei.

A adormit întru Domnul în 1879 şi a fost canonizat de către Biserica Ortodoxă Rusă în anul 1977.

Ioan Veniaminov

Ioan Popov s-a născut pe data de 27 august 1797, într-o familie foarte săracă din Anghinskoe, Siberia. După moartea tatălui lui Ioan, băiatul a fost crescut de unchiul său, diaconul Dimitrie Popov. Tânărul Ioan a fost înscris la seminarul de lângă Irkuțk. Încă de atunci s-a dovedit a fi un cititor avid.

Când Ioan a împlinit vârsta de 17 ani, directorul şcolii a avut ideea teribilă (urmând pilda multor altor directori) de a schimba în mod legal numele de familie al elevilor săi. Întrucât Popov era un nume foarte obişnuit (cu sensul de „fiu de preot”) şi întrucât existau o mulţime de Popovi înscrişi în seminar, directorul le-a spus tuturor celor ce purtau acest nume să-şi ia drept nume de familie, numele satului din care provenea

fiecare. Astfel, Ioan Popov avea să devină Ioan Popov-Anginsky.

Dar, întrucât tânărul Ioan petrecuse mult timp vizitându-l pe episcopul Veniamin de Irkuţk, directorul a hotărât să-i dea talentatului elev numele de Veniaminov (care înseamnă „Fiul lui Veniamin”).

La scurt timp după aceea, Ioan Popov-Veniaminov avea să-şi petreacă tot timpul său liber cu ceasornicarul care fusese autorizat să construiască un ceas mare în tumul catedralei. El nu numai că a urmărit lucrările, dar a participat el însuşi la lucrările respective, învăţând cum să asambleze rotiţele, arcurile şi arătătoarele ceasului. În 1817, pe când Ioan avea 20 de ani, s-a căsătorit cu logodnica sa, Elisabeta. Ioan a fost curând hirotonit în treapta diaconiei, iar în 1821 a fost hirotonit preot, devenind paroh al Bisericii „Bunavestire” din Irkuţk, în apropierea lacului Baikal din Siberia.

Administraţia bisericească din Sankt Petersburg i-a scris episcopului din Irkuţk, poruncindu-i să trimită un preot din eparhia sa în colonia Companiei ruso-americane din insula Unalaska. Nici un cleric n-a vrut să primească această însărcinare întrucât toți auziseră tot felul de poveşti cum că era vorba de un ţinut sălbatic, plin de oameni primitivi. Episcopul a aruncat sorţii, iar diaconul care a fost ales a spus că mai degrabă intră în cadrul armatei, decât să se ducă în America. Părintele Ioan a cugetat adânc asupra situaţiei respective şi, în cele din urmă, s-a oferit voluntar să plece acolo. Mai apoi avea să-şi amintească:

„Nici poveţele cunoştinţelor mele, nici vreo descriere a lungii călătorii şi a lipsurilor pe care aveam să le întâmpin în drumul meu nu-mi puteau schimba hotărârea”.

Soţia părintelui Ioan nu i-a putut schimba hotărârea, iar episcopul i-a fost foarte recunoscător.

Misionar în America

Împreună cu mama sa, fratele, soţia şi micuţul său fiu Inochentie (în cele din urmă avea să aibă doi fii şi patru fiice), părintele Ioan a călătorit cu calul prin râuri mari, păduri dese, mlaştini şi munţi abrupţi. Veniaminovii s-au îmbarcat pe o corabie la Ohoţk şi au pornit către lanţul insulelor Aleutine.

După o călătorie aspră de 2.200 de mile (3500 km), familia Veniaminov a ajuns în America în luna iulie 1824. Au debarcat pe insula Unalaska, lipsită de copaci, ceţoasă, bântuită de vânturi, cu munţi vulcanici, acolo unde şi-au început viaţa lor aspră. Părintele Ioan avea 26 de ani.

La început, familia a vieţuit într-o colibă subpământeană, lucru obişnuit printre băştinaşi. De îndată ce a sosit acolo, părintele Ioan a înălţat o şcoală pentru copii şi pentru adulţi, introducând ideile şi cultura aleută în învăţăturile sale cu privire la elementele de bază ale creştinismului. Folosindu-şi darurile pe care le avea în meseria de tâmplar-dulgher şi confecţioner în metale spre a-i învăţa pe aleuţi, el a început construirea unei biserici şi a unei case făcute din lemn de pin adus din Sitka. În iunie 1826 a fost terminată Biserica „Înălţării Domnului” în satul-port din Unalaska. Părintele Ioan şi-a petrecut următorii zece ani călătorind printre numeroasele insule din lanţul Aleutic, punând sămânţa credinţei ortodoxe.

Turma părintelui Ioan era răspândită printre cele zece aşezări aflate de-a lungul acestui lanţ de insule, iar „parohia” sa cuprindea peste 1.500 de ruşi, aleuţi şi creoli. Călătorind cu corabia, caiacul, sania trasă de reni şi de câini, părintele Ioan îi păstorea pe aleuţi. El a studiat, de asemenea, cultura şi limba aleută. Aleuţii nu aveau nici o limbă scrisă, aşa încât părintele Ioan a inventat un alfabet scris pentru ei. El a scris şi cea dintâi carte în limbaj aleut: „Povaţă pe calea ce duce către Împărăţia cerurilor”. Părintele

Ioan a tradus şi pasaje din Biblie, un catehism şi Sfânta Liturghie în limba aleută, astfel încât oamenii să nu se mai închine în limba slavonă.

În puţinul timp liber pe care-l avea la dispoziţie, părintele Ioan a construit - în cele din urmă - tot mobilierul casei sale, ceasuri pentru mai multe încăperi, instrumente muzicale pentru familia şi prietenii săi şi mai confecţiona, de asemenea, lumânări pentru biserici. Părintele Ioan a scris la Sankt Petersburg că ar fi un lucru de mare folos dacă Biserica ar putea să înfiinţeze o eparhie misionară chiar în Alaska, decât să administreze toate lucrările din Irkuţk, Siberia.

În anul 1834, după 10 ani petrecuţi printre aleuţi, părintele Ioan a fost distins cu crucea de aur pectorală, drept recunoaştere a nevoinţelor sale. Apoi a fost transferat la New Arhanghel (sau Sitka) - centrul administrativ al Americii ruseşti - acolo unde condiţiile climatice erau mai blânde decât în lanţul insulelor Aleutine. Deşi îşi avea sediul parohial la Sitka, părintele Ioan şi-a petrecut următorii cinci ani ca preot printre indienii Tlingit: din nou şi-a tradus învăţăturile şi Sfânta Liturghie în limba locală.

În ianuarie 1836, o epidemie de variolă a izbucnit în Sitka. Ruşii de acolo n-au fost afectaţi pentru că fuseseră vaccinaţi, dar tlingiţii au fost cumplit afectaţi şi mulţi au murit.

Părintele Ioan - cu mare dificultate, din pricina opoziţiei întâmpinate din partea şamanilor Tlingit (adică, vraci) care au dat vina pentru izbucnirea epidemiei pe părintele Ioan şi religia sa - a reuşit, totuşi, să-i convingă să fie vaccinaţi împotriva epidemiei.

Călătorie în California

În vara anului 1836, părintele Ioan a vizitat California - mergând cu corabia la Fort Rose şi apoi călătorind pe sol către misiunile romano-catolice din San Rafael, San Jose, Santa Clara şi San Francisco. El s-a dus în California pentru a duce instrumente de suflat şi alte instrumente muzicale, pe care el le confecţionase la cererea misionarilor franciscani. Era o cale de a strânge fonduri pentru lucrarea misionară ortodoxă din Nord. Părintele Ioan şi clerul romano-catolic înţelegeau bine limba latină, aşa că puteau comunica cu uşurinţă. Mai apoi îşi amintea că făcuse o astfel de orgă cu sunete muzicale bisericeşti şi una cu sunete de cântece populare ruseşti. Preoţii romano-catolici nu erau prea impresionaţi de muzica bisericească rusă, dar când au ascultat cântecele populare, i-au strâns mâna şi de îndată au aşezat orga în biserica misionară. Peste ani şi ani, misionarul rus avea să scrie: „Cred că iezuiţii aceia se roagă şi acum pe sunetele cântecelor şi dansurilor ruseşti!”.

Pe lângă faptul că era preot, teolog şi dascăl, părintele Ioan era tâmplar, ceasornicar, marinar, cercetător în ştiinţele naturii (astronomie, meteorologie, geologie, botanică, biologie) şi un bun antropolog.

Fie că se afla în călătorie sau în biroul său, părintele Ioan scria mereu cărţi despre toate aceste aspecte ale vieţii din Alaska. Atelierul său din casa proprie din Sitka era locul său preferat după munca de peste zi. În 1837, o corabie britanică a ancorat la Sitka. Căpitanul vasului, Sir Edward Belcher, a participat la Sfânta Liturghie săvârşită de părintele Ioan şi a remarcat cu surprindere interiorul atât de măreţ împodobit al bisericii aflată într-un loc atât de sălbatic. Căpitanul Belcher a dorit să vadă atelierul părintelui Ioan, rămânându-i deosebit de recunoscător pentru faptul că părintele s-a oferit să-i repare două dintre barometrele corăbiei.

Episcopul Inochentie

În anii 1838-1839, preotul Ioan şi fiica sa mezină (cea mai tânără), Tecla, au călătorit în jurul lumii cu corabia. Destinaţia: Sankt Petersburg.

Scopul său era îndoit:

1) să facă apel la autorităţile bisericeşti pentru a trimite mai mulţi misionari spre a ajuta la evanghelizarea Americii;

2) să vadă dacă şi-ar putea publica cărţile atât în limba aleută, cât şi în limba rusă.

Înainte de a porni la drum, el şi-a trimis soţia şi cei patru copii acasă, la Irkuţk spre a se alătura celor doi fii care studiau la seminarul de acolo. Pe parcurs, părintele Ioan şi fiica sa au vizitat Honolulu şi Tahiti şi, înconjurând Capul Horn şi capătul cel mai sudic al Americii de Sud, s-au oprit în insulele Falkland, la Rio de Janeiro, iar apoi la Copenhaga şi Kronstadt, înainte de a ajunge în cele din urmă la Sankt Petersburg pe data de 22 iunie 1839, după o călătorie de şapte luni şi jumătate.

În tot acest timp, părintele Ioan atrăsese atenţia administraţiei coloniale şi a guvernului ţarist. Pe când se afla la Sankt Petersburg de Crăciun, în 1839, a fost promovat la rangul de protoiereu, drept recunoaştere a nevoinţelor sale apostolice întru răspândirea credinţei Ortodoxe şi slujirea impecabilă.

Peste puţin timp a primit vestea cumplită a morţii soţiei sale, Elisabeta, care s-a săvârşit din viaţă pe data de 25 noiembrie la Irkuţk, doar cu o lună înainte ca el să fi fost înălţat la rangul de protoiereu. Părintele Ioan a vrut să plece de îndată la Irkuţk pentru a fi alături de copiii săi. Dar mitropolitul Filaret al Moscovei l-a îndemnat pe părintele Ioan să intre în viața monahală. Părintele Ioan avea 45 de ani şi şase copii; el a spus „nu”. Fără a

fi împins să facă aceasta, autorităţile au făcut toate demersurile necesare pentru a asigura îngrijirea copiilor din familia Veniaminov şi trimiterea lor la şcoli particulare la Sankt Petersburg.

Aşadar, în noiembrie 1840, la un an după moartea soţiei sale, părintele Ioan a primit îndemnul mitropolitului şi a intrat în viaţa monahală. A primit numele de Inochentie, după numele aceluiaşi sfânt care fusese episcop misionar în Siberia, în secolul al 18-lea. În ziua următoare a fost avansat la rangul de arhimandrit. Ţarul Nicolae Întâi l-a chemat pe arhimandritul Inochentie la palatul imperial şi l-a înscăunat ca episcop în eparhia cea nouă din Kamceatka, Kurile şi Insulele Aleutine.

Eparhia sa, cu centrul la Sitka, avea să cuprindă nu numai coasta asiatică a Pacificului, ci şi Canada şi Alaska şi ceea ce aveau să devină cele 48 de state ale Americii. Pe data de 27 septembrie 1841, la exact 100 de ani după ce Nicolae Bering descoperise Alaska şi la 47 de ani după prima sa misiune, America îşi avea primul său episcop ortodox.

Episcopul Inochentie îşi petrecea arhipăstoria sa călătorind neîncetat din sat în sat, propovăduind şi predicând cuvântul Evangheliei. În 1843 el a ctitorit o şcoală catehetică la Sitka care avea să pregătească tineri elevi din mai multe triburi care aveau să revină în satele lor şi să propovăduiască Evanghelia familiilor lor.

În 1848, s-a construit o nouă catedrală la Sitka cu hramul „Sfântul Arhanghel Mihail". Episcopul Inochentie a confecţionat ceasul din turnul catedralei, la fel cum procedase şi la Irkuţk pe când era student.

Datorită lucrării sale de răspândire a creştinismului în hotarele îndepărtate ale Asiei şi Americii, el a fost înălţat la rangul de arhiepiscop în 1850. Iakuţia siberiană s-a adăugat teritoriului său misionar şi i s-a poruncit să-şi stabilească centrul eparhial în oraşul respectiv. Odată aşezat acolo, el a început din nou să traducă şi să predice în limbajul local, aşa încât siberienii să nu fie nevoiţi să înveţe rusa sau slavona pentru

slujbele religioase şi închinarea la Dumnezeu. Arhiepiscopul era ajutat în lucrarea sa misionară de către fiul său, părintele Gavriil Veniaminov.

Întâlnirea cu Sfântul Nicolae al Japoniei

În anul 1857, arhiepiscopul Inochentie a fost chemat la Sankt Petersburg, la o întrunire a Sfântului Sinod. În timpul călătoriei s-a întâlnit cu tânărul ieromonah Nicolai Kaşatkin. Acest misionar se afla în drumul său de la Sankt Petersburg către noua sa misiune din Japonia. Arhiepiscopul l-a povăţuit pe părintele Nicolae că, în cazul în care doreşte să ajungă un bun misionar, trebuie să renunţe la cărţile sale franţuzeşti de teologie pe care le iubea atât de mult şi să înveţe de îndată limba japoneză, astfel încât japonezii să-L poată cunoaşte şi să I se închine lui Dumnezeu în limba lor maternă. Datorită eforturilor şi râvnei sale misionare, părintele Nicolae (care a ajuns mai târziu arhiepiscopul Nicolae) a fost canonizat de Biserică şi este astăzi cunoscut sub numele de Sfântul Nicolae al Japoniei.

Chiar la sosirea sa în Sankt Petersburg, arhiepiscopul Inochentie a cerut Sfântului Sinod să-i trimită doi episcopi vicari spre a-l ajuta în imensa lui eparhie: unul pentru Irkuţk în Asia şi unul pentru Sitka. Această cerere i-a fost aprobată. În cele din urmă, aproape orb (probabil din pricina călătoriilor sale pe vastele câmpii înzăpezite, care străluceau orbitor în lumina soarelui), era ameninţat să ajungă o povară pentru turma sa duhovnicească (sau cel puţin avea acest simţământ). Aşa că pe atunci îşi facea planuri să se retragă în linişte, într-o mănăstire din Sankt Peterburg.

Mitropolit al Moscovei

În anul 1867 (anul în care Statele Unite a cumpărat Alaska de la ruşi), întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Ruse, mitropolitul Filaret (Drozdev) al Moscovei, a murit. Arhiepiscopul Inochentie a fost imediat ales în scaunul mitropolitan, lucru care s-a şi împlinit în anul 1868. Acest lucru se întâmpla după 46 de ani de când fusese hirotonit preot, având deja vârsta de peste 70 de ani.

În anul următor, membrii Societăţii de Geografie ruseşti s-au întrunit la Universitatea din Moscova spre a-l onora cum se cuvine pe mitropolitul Inochentie, pentru lucrarea sa lingvistică şi ştiinţifică din Alaska. Dar nu numai această muncă intensă i-au adus cinstirea de care se bucura. Pe lângă meritele sale academice, mitropolitul Inochentie înălţase, în tot acest timp, case pentru orfani şi văduve, construise şcoli, catehizase şi botezase mii de credincioşi, pregătise şi hirotonise clerici locali de pe coasta Pacificului de Nord şi din Siberia, iar acum era cel dintâi păstor al întregii Rusii.

În calitate de mitropolit al Moscovei şi al întregii Rusii şi având autoritate juridică asupra coloniilor şi teritoriilor misionare, se putea îngriji la fel de bine şi de iubita sa Biserică din America. Mitropolitul Inochentie a propus Sfântului Sinod ca episcopia americană să se mute din Sitka în San Francisco; ca episcopul şi clericii de acolo să vorbească în mod curent limba engleză; ca cetăţenii americani să fie încurajaţi să primească taina preoţiei; şi ca Dumnezeiasca Liturghie şi alte slujbe bisericeşti să fie traduse în limba engleză.

El avea grijă şi îndruma o eparhie misionară care avea să devină - peste 100 de ani - o Biserică autonomă, autocefală în Lumea Nouă: Biserica Ortodoxă din America.

Adormirea Sfântului Inochentie

La vârsta de 82 de ani, după o suferinţă îndelungată şi aproape orb, mitropolitul Inochentie a adormit cu pace întru Domnul la ora 2 dimineaţa în Sfânta şi Marea Sâmbătă a Săptămânii Patimilor Domnului, pe data de 31 martie 1879. El a fost înmormântat lângă iubitul său prieten, mitropolitul Filaret al Moscovei şi lângă Sfântul Maxim Grecul în biserica Sfântului Duh din cadrul mănăstirii „Sfintei Treimi - Sfântul Serghie", în momentul de faţă cu denumirea de mănăstirea Zagorsk, aflată la aproximativ 50 de mile depărtare de Moscova. El a lăsat poruncă ca la înmormântarea sa să nu fie rostită nici o cuvântare: „Dacă totuşi va fi rostit un cuvânt, acesta să fie: «De la Domnul paşii omului se îndreptează» (Psalmi 36, 23)".

După 98 de ani, în anul 1977, Sfântul Sinod al Bisericii Ruse l-a canonizat pe acest mitropolit misionar, numindu-l „Sfântul Inochentie, luminătorul aleuţilor şi Apostol al Americii". Ziua sa de prăznuire este 31 martie.

Sfântul TIHON

În perioada care s-a întâmplat să reprezinte capitolul final al comunismului din istoria Rusiei, Biserica Ortodoxă Rusă a recunoscut sfinţenia vieţii unui om care a fost patriarh la începutul acelui capitol. Sfântul Tihon al Moscovei şi al Americii de Nord, aşa cum este el cunoscut, a fost episcop misionar pentru marele număr de imigranţi ortodocşi care au invadat America de Nord venind din lumea întreagă la începutul secolului 20. A devenit patriarh al Moscovei în anul 1917 şi s-a împotrivit ferm ateismului şi atrocităţilor comise de guvernul sovietic. Moartea sa, care a fost fie pricinuită, fie grăbită de autorităţile comuniste, a însemnat de fapt o mutare la Domnul în anul 1925.

Anii de început ai vieții

Vasilii Ivanovici Belavin s-a născut pe data de 19 ianuarie 1865 într-o familie preoţească din satul Toropeţ, în apropiere de Pskov. La vârsta cuvenită, a fost trimis să studieze la şcoala catehetică locală (de rang înalt) şi mai apoi la seminar (colegiul primar) din Pskov, pregătindu-se spre a primi taina preoţiei.

A fost un elev şi un student strălucit, plin de râvnă, colegii săi rugându-l adesea să-i ajute la învăţat. La vârsta de 19 ani, Vasilii s-a înscris la Academia teologică din Sankt Petersburg. Colegii săi au remarcat de îndată seriozitatea sa la învățătură, precum şi dragostea sa faţă de Biserică. Ei l-au poreclit cu dragoste „patriarhul".

A absolvit cursurile Academiei în anul 1888, la vârsta de 23 de ani şi de îndată a fost numit profesor la Seminarul din Pskov.

În anul 1891, a fost tuns în monahism, luând numele de Tihon, după numele Sfântului Tihon din Zadonsk, monah şi apoi ierarh din secolul al 18-lea. A fost curând după aceea hirotonit preot. Ieromonahul Tihon şi-a petrecut anii ce au urmat predând la seminariile din Kholm şi Kazan.

A fost înălţat la treapta de arhimandrit şi, în octombrie 1897 (la vârsta de 32 de ani), Tihon a fost numit episcop de Liublin (Polonia) şi vicar al eparhiei din Kholm (Polonia făcea parte în vremea aceea din Imperiul rus). A slujit acolo mai puţin de un an înainte de a fi numit episcop al insulelor Aleutine şi al Alaskăi. A sosit la New York pe data de 12 decembrie 1898. Această eparhie nu cuprindea doar Alaska - ci întreg teritoriul Statelor Unite şi al Canadei.

America

Episcopul Tihon era singurul episcop ortodox de pe continent. După canoanele Bisericii, toţi ortodocşii creştini de pe continent se aflau sub arhipăstorirea sa. Ca atare, turma sa duhovnicească era formată din americani băştinaşi (eschimoşi, aleuţi şi indieni), ruşi, ucrainieni, bieloruşi, greci, antiohieni, bulgari, sârbi, macedoneni, albanezi, galiţieni, - ruşi din Transcarpatia, români, precum şi alţi americani care nu aparţineau nici unuia dintre aceste grupuri etnice. Această perioadă din istoria Americii - sfârşitul secolului al 19-lea - era perioada de vârf a imigraţiei. Turma duhovnicească a episcopului Tihon era pe vremea aceea formată dintr-un număr crescând de diverse grupuri etnice. El şi-a dat seama imediat că trebuia să păstreze norma canonică a unităţii dintre credincioşi, dar în acelaşi timp să îngăduie multitudinea de valori etnice şi culturale. Credincioşii se închinau în limbile slavonă, arabă, greacă, engleză şi în limba alaskană.

Arhipăstoria episcopului Tihon avea să se caracterizeze prin extraordinara sa viziune a misiunii sale ortodoxe în Lumea Nouă.

Episcopul Tihon a călătorit prin toată America de Nord, în timpul celor 9 ani cât a arhipăstorit aici. A înfiinţat numeroase parohii noi în America. A întărit legăturile dintre feluritele grupuri de credincioşi ortodocşi, încurajându-i să se socotească a fi într-o deplină unitate (lucru nou pentru aceste felurite parohii pline de enoriaşi nou veniţi pe teritoriul întregii Americi de Nord). Tocmai în acest sens, a spus el odată: „Cu cât este mai strânsă unitatea dintre ortodocşii care aparţin de diferite naţionalităţi, cu atât mai întăriţi vor fi ortodocşii în aceste ţinuturi”.

Episcopul Tihon a ajuns să înţeleagă repede faptul că misiunea sa în America nu putea reprezenta doar o extindere a Bisericii Ruse. El a făcut tot posibilul spre a-i ajuta

pe credincioşii din America să formeze o Biserică ortodoxă autonomă, care să se poată întreţine singură. El a deschis cel dintâi seminar din America în Minneapolis. A fondat cea dintâi mănăstire americană în oraşul South Canaan din Pennsylvania. El a cerut Sfântului Sinod al Rusiei să trimită un episcop care să ocupe scaunul de episcop-vicar de Alaska. A fost trimis episcopul Inochentie (Pustinsky). Apoi, episcopul Tihon a hirotonit un episcop aici, în America - antiohianul Rafael Hawaweeny, care a devenit episcop vicar de Brooklin.

Episcopul Tihon nu a îngăduit ca feluritele limbi ale turmei sale atât de diversificate să devină o barieră în calea unităţii sale. În anul 1904, slujbele de la catedrala din San Francisco se ţineau în limba engleză. În 1906, el a tipărit lucrarea Isabelei F. Hapgood care vorbea cursiv limbile rusă şi slavonă. Doamna Hapgood fusese autorizată să redacteze, să traducă şi să adune multe dintre slujbele Bisericii Ortodoxe într-un singur volum. Episcopul Tihon a fost ridicat la treapta de arhiepiscop în acelaşi an. El a întrunit şi organizat Cel dintâi Sinod general al Bisericii Ortodoxe din America în oraşul Mayfield, statul Pennsylvania, îndată după Anul Nou, 1907.

În anul 1905, sediul eparhiei s-a mutat din San Francisco la New York. Temelia acestei mutări fusese deja pusă de părintele Alexandru Hotovitski, drept răspuns la marele val de imigraţie venit din Europa şi Orientul Mijlociu spre coasta răsăriteană a Americii. Lucru demn de notat este faptul că pe data de 8 noiembrie 1900, episcopul Tihon, arhimandritul Sebastian Dabovici şi părintele Ioan Kociurov au participat - cu binecuvântarea Sfântului Sinod la întronizarea episcopului Reginald Weller în oraşul Fond du Lac, statul Wisconsin. În anul 1905, episcopului Tihon i-a fost conferit titlul de doctor în teologie de către Seminarul Teologic din Nashotah.

Întoarcerea în Rusia

În luna februarie a anului 1907, după ce arhiepiscopul Tihon slujise timp de 9 ani în calitate de ierarh, întâistătător al Bisericii Ortodoxe din America, acesta a fost transferat în străvechea şi importanta eparhie din Iaroslavl, acolo unde el a slujit timp de 7 ani.

În anul 1914, chiar înainte de izbucnirea Celui dintâi Război Mondial, el a fost numit episcop în eparhia de Vilnius, în Polonia de atunci (în prezent Lituania). Acolo, el a rămas timp de trei ani, cercetând liniile de luptă cele mai avansate, purtând grijă părintească de soldaţii bolnavi şi răniţi.

în anul 1917, arhiepiscopul Tihon a fost ales mitropolit al Moscovei (votul a fost aproape unanim - 407 pentru şi 33 contra).

Patriarhul

În calitate de mitropolit al Moscovei, el a condus Sinodul Bisericii întregii Rusii din 1917-1918. Una dintre acţiunile sinodului a fost aceea de a reface Patriarhia Moscovei (ţarul Petru cel Mare desfiinţase Patriarhia în anul 1700). S-a hotărât alegerea a trei candidaţi prin vot general. Atunci, pentru a vedea care este voia lui Dumnezeu, s-a tras la sorţi pentru a fi ales noul patriarh dintre cei trei candidaţi. Numele de „mitropolitul Tihon” a fost anunțat de către unul dintre cei ce trăseseră la sorți. Dintre cei trei candidaţi, mitropolitul Tihon primise cele mai puţine voturi din partea electorilor mireni.

Deşi el era preşedintele Sinodului şi foarte popular şi iubit în Rusia occidentală, el nu era tot atât de bine cunoscut în cadrul Bisericii ca ceilalţi doi candidaţi: mitropoliţii Antonie al Harkovului şi Arsenie de Novgorod. Toţi cei ce au participat la sinod ştiau că întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Ruse avea să facă faţă în curând unor imense dificultăţi precum şi unor persecuţii din ce în ce mai mari din partea bolşevicilor, care dobândeau din ce în ce mai multă putere şi control asupra ţării, zi de zi.

De îndată ce numele mitropolitului Tihon a fost anunţat şi după ce s-a slujit un Te-Deum, patriarhul ales a rostit aceste cuvinte:

„De acum înainte, datoria mea va fi să port grijă de toate bisericile din Rusia şi să mor în slujba lor în orice zi. Fie ca Cel Ce mi-a dăruit această mare răspundere, să-mi acorde şi dumnezeiescul Său ajutor, precum şi atotputernicele Sale binecuvântări”.

S-a constituit în grabă un comitet şi au fost pregătite toate ceremoniile de demult uitate pentru înscăunarea unui patriarh. Slujba a avut loc pe data de 21 noiembrie 1917 în catedrala „Adormirii Maicii Domnului” din Kremlin, acolo unde nimeni nu mai stătuse pe tronul patriarhal vreme de 217 ani.

Bolşevicii şi persecuția

Bolşevicii comunişti nu aveau încă controlul deplin asupra ţării, dar reprezentau o forţă deosebită şi care aducea numai tulburări. Ei terorizau întreaga Moscovă cu tirurile lor de artilerie. În cele din urmă, aceştia au căpătat suficientă putere pentru a dezbina Sinodul Bisericii Ortodoxe a toată Rusia şi au întrerupt dezbaterile sale.

De la bun început, patriarhul Tihon a apărat cu tărie Biserica Ortodoxă (şi pe toţi ruşii) împotriva terorilor săvârşite de către bolşevici. El a denunţat abuzurile lor de ordin politic, intrigile şi violenţele săvârşite permanent. Totuşi, el a făcut apel la ruşi să se supună decretelor legale ale statului sovietic - şi anume, e vorba de acele decrete care nu încălcau dogmele Bisericii sau ale Credinţei.

După ce comiterea de crime şi asasinate devenise un lucru obişnuit săvârşit de bolşevici împotriva credincioşilor, fermitatea patriarhului Tihon s-a arătat în toată splendoarea ei. Primind veşti din toată Rusia asupra faptului că fuseseră confiscate din biserici cădelniţe, potire, racle cu sfinte moaşte şi icoane îmbrăcate în argint spre a fi vândute pe valută forte sau spre a fi topite în vederea confecţionării monedelor de argint (pentru a hrăni populaţia rusă înfometată), patriarhul Tihon s-a împotrivit cu tărie ateilor.

Atunci când a primit informaţii că monahi şi monahii nevinovaţi, preoţi, consilieri parohiali şi simpli credincioşi erau arestaţi, exilaţi sau torturaţi sub vina de a fi „contrarevoluţionari”, patriarhul Tihon s-a împotrivit persecuţiilor. El i-a chemat pe credincioşi să se unească întru apărarea credinţei şi a sfintelor locuri.

Atunci când a aflat că ţarul şi membrii familiei sale fuseseră asasinaţi, patriarhul Tihon s-a adresat poporului cu toată îndrăzneala. Odată cu căderea monarhiei şi, deci, cu pierderea bruscă a „părintelui” poporului (aşa cum fusese socotit ţarul), patriarhul

Moscovei urma să devină evident persoana ce avea să îndeplinească acest rol, devenind conducătorul întregului popor rus. El se socotea drept arhipăstor nu numai pentru credincioşii ortodocşi, dar şi pentru sovietici, el ştia că este păstorul atât al turmei credincioase, dar şi al oilor celor pierdute. El trebuia să rămână o personalitate puternică, echilibrată, în mijlocul furtunii stârnite de revoluţie şi de mişcările sociale.

El le scria bolşevicilor:

„Veniţi-vă în fire, nebunilor, şi puneţi capăt luptelor voastre sângeroase. Nu numai că săvârşiţi fapte de mare cruzime, ci însăşi lucrările satanei, care vă osândesc la flăcările gheenei pe lumea cealaltă, lăsând în urma voastră un blestem cumplit asupra urmaşilor voştri de acum”.

El le scria credincioşilor:

„Dacă trebuie să pătimim mucenicia pentru adevărul Hristosului nostru, noi vă chemăm, iubiţi copii ai Bisericii, să pătimiţi această mucenicie împreună cu noi”.

Totuşi, Vladimir Ilici Lenin, conducătorul de atunci al Uniunii Sovietice, n-a voit să-l vateme cu nici un chip pe patriarh, temându-se ca nu cumva credincioşii ortodocşi să-l canonizeze de îndată drept mucenic. Acest lucru ar fi fost foarte păgubitor pentru comunişti. Numeroşi episcopi, preoţi şi mireni au părăsit Rusia, pentru a trăi în siguranţă în Europa occidentală sau în America.

Ei au format o Biserică Ortodoxă Rusă în afara graniţelor Rusiei. Aceşti oameni l-au îndemnat pe patriarhul Tihon să părăsească ţara şi să vieţuiască în străinătate până ce lucrurile se vor fi normalizat în ţară. „Fuga patriarhului”, spunea el, „i-ar face pe vrăjmaşii Bisericii să se bucure, iar aceştia s-ar folosi de acest lucru pentru propriile lor acţiuni ticăloase”. Aceşti credincioşi emigranţi îşi declaraseră, de asemenea, dorinţa lor de a restaura monarhia rusă - totuşi, patriarhul Tihon a respins această stratagemă şi în cele din urmă el a respins acţiunile „bisericii lor din diaspora”.

Patriarhul Tihon a încercat în mai multe rânduri să negocieze cu comuniştii, pentru ca vieţile unor oameni nevinovaţi să fie salvate. Aceştia făceau făgăduinţe pe care de îndată le încălcau, făcând tot ceea ce le stătea în putinţă, pentru a-l discredita în rândul credincioşilor săi şi în ochii întregii lumi.

Comuniştii au format o nouă administraţie bisericească, aşa numita Biserică Reformată sau Biserica vie. Aceasta nu era nimic mai mult decât un grup marionetă alcătuit pentru a submina şi distruge adevărata Biserică şi a produce dezordini printre credincioşii ortodocşi. Ei săvârşeau o intrigă după alta pentru a-l demoraliza pe patriarh. În luna mai a anului 1922, Partidul Comunist i-a stabilit domiciliu forţat patriarhului Tihon, acuzându-l de crimă pentru faptul că se opunea „rechiziţiei" averilor bisericeşti pentru a „uşura" foametea de care era cuprinsă populaţia. Această aşa numită rechiziţie nu era decât un furt deghizat al obiectelor de cult.

Patriarhul a fost în cele din urmă eliberat din domiciliul său forţat pentru o scurtă perioadă de timp. Totuşi, în ciuda aşa-numitei sale eliberări, guvernul comunist a avut grijă ca lucrarea patriarhului Tihon să fie dispreţuită sau neluată în seamă. El simţea adesea că era împiedicat să facă orice ar fi dorit, indiferent în ce direcţie s-ar fi îndreptat. El declara că era aproape mai bine să stea în închisoare, decât să fie „liber" şi, totuşi, incapabil de a face ceva.

Mutarea la Domnul

În ianuarie 1925, patriarhul Tihon a fost internat într-un spital particular sub numele de „pacientul Belavin”. Acolo a rămas timp de trei luni, suferind de crize cardiace, inflamaţii ale rinichilor, scleroză şi astm bronşic.

De îndată ce starea sănătătii i s-a îmbunătățit puţin, patriarhul a început din nou să slujească Sfânta Liturghie în bisericile Moscovei care mai rămăseseră încă deschise. Dar în primăvara lui 1925, starea sănătătii i se înrăutățise brusc. I se scoseseră doi dinţi, iar infecţia ce a urmat s-a răspândit în gât. În noaptea de 25 martie (7 aprilie, în noul calendar), după o discuţie aprinsă avută cu un episcop care era agent al Sovietelor, patriarhul Tihon a început să aibă crize severe.

I s-a administrat o injecţie cu morfină „spre a-i uşura crizele”. Doza s-a dovedit a fi letală. El a adormit întru Domnul la ora 23:45 seara, în ziua praznicului Buneivestiri din anul 1925. Avea 60 de ani.

În octombrie 1989, Biserica Ortodoxă Rusă l-a canonizat pe patriarhul Tihon, numindu-l „Luminător al Americii de Nord şi duhovnic al Moscovei”.

Termenul de „luminător” se referea la rolul său jucat în evanghelizarea poporului american.

Sf. Tihon a spus, cândva:

„Lumina Ortodoxiei nu este aprinsă pentru un mic cerc de oameni... Este de datoria noastră să împărtăşim comorile noastre duhovniceşti, adevărul nostru, lumina şi bucuria noastră cu cei care nu au aceste daruri. Această îndatorire le revine nu numai preoţilor şi misionarilor, ci şi mirenilor, deoarece Biserica lui Hristos, după înţeleapta comparaţie a Sf. Pavel, este un trup şi în viaţa trupului ia parte fiecare mădular” (Omilie

de rămas bun înainte de a pleca din America spre Rusia în anul 1907).

Renumele de „duhovnic” se referă la suferinţele sale pătimite pentru păstrarea neîntinată a Credinţei.

În timpul anilor cumpliţi de după revoluţia comunistă, Sf. Tihon a pătimit enorm din pricina faptului că L-a mărturisit neîncetat pe Iisus Hristos. Precum mucenicii despre care scria Sf. Ioan Teologul, Sf. Tihon „nu şi-a iubit sufletul până la moarte” (Apocalipsa 12, 11).

Sfântul JUVENALIE

Timp de aproape 200 de ani, adevărata poveste a martiriului ieromonahului misionar Juvenalie a fost umbrită de erori, informaţii necorespunzătoare cu adevărul şi defăimări anticlericale. Tradiţia orală a alaskanilor băştinaşi, dimpreună cu mărturiile amănunţite convigătoare, intră în conflict cu unele relatări care circulă mai des. Ceea ce este sigur, îl reprezintă faptul că părintele Juvenalie a avut parte de moarte mucenicească pentru credinţa pe care o propovăduia, moarte pricinuită de băştinaşii din Alaska occidentală pe la anul 1796. A fost canonizat de către Biserica din Alaska în anul 1977.

Anii de început ai vieții

Iacov Govorncikin s-a născut în anul 1761 într-o familie din clasa de mijloc din Ekaterinburg, aflată în Munţii Urali din Rusia. Tatăl său, Teodor, era directorul unei fabrici. Iacov slujea ca ofiţer şi inginer mecanic în armată. În anul 1791 el a fost eliberat de atribuţiile sale din cadrul armatei şi a intrat în monahism în Lavra „Sfântul Alexandru Nevsky” din Sankt Petersburg. Când a fost tuns în monahism a primit numele de Iuvenalie, de la Sf. Juvenal, cel de-al cincilea patriarh al Ierusalimului. A fost hirotonit preot şi astfel a devenit ieromonah (sau preot-monah). Curând după aceea, părintele Iuvenalie s-a mutat la mănăstirea Koniaevsky aflată pe lacul Ladoga din Finlanda rusească.

Misiunea „Valaam”

În decembrie 1793, părintele Juvenalie, fratele său mai mic, Ştefan, dimpreună cu alţi opt monahi (inclusiv Sfântul Gherman) au pornit în ceea ce s-a numit „Misiunea Valaam spre Kodiak”. Sarcina lor era aceea de a fi misionari ce aparţineau eparhiei de Irkuţk din Siberia. Compania comercială Nord americană din Alaska avea să-şi asume răspunderea pentru susţinerea misiunii. Călătoria lor, care a durat 9 luni, s-a întins pe parcursul a 8000 mile de-a lungul Rusiei, Siberiei (acolo unde li s-au alăturat 29 de familii de exilaţi care se îndreptau spre Alaska) şi a Oceanului Pacific.

Aceştia au sosit pe insula Kodiak pe data de 24 septembrie 1794. Imediat după sosirea monahilor, părintele Juvenalie a început să călătorească în jurul insulei. După toate informaţiile, el era foarte potrivit pentru lucrarea misionară, dând dovadă de multă energie şi de un mare entuziasm.

Cu darul lui Dumnezeu, prin învăţăturile apostolice ale părintelui Juvenalie, prin grija sa pastorală şi propriul său exemplu, aceşti alaskani au ajuns să înţeleagă Vestea cea Bună a Mântuitorului şi să îmbrăţişeze credinţa ortodoxă ca pe propria lor credinţă. Misiunea s-a extins în cele din urmă, iar monahii şi-au împărţit teritoriul pentru propriile lor expediţii. Pe parcursul a doi ani, peste 12.000 de alaskani îmbrăţişaseră Cuvântul Evangheliei.

Relatarea Sfântului Gherman

Sfântul Gherman a relatat cândva această istorisire:

„Odată mi s-a întâmplat să fiu împreună cu ieromonahii (Juvenalie şi Macarie) tocmai când aceştia îşi expuneau ideile. Ne plimbam prin portul nostru şi ne-am urcat pe dealul dinspre sud; ne-am aşezat cu faţa la ocean şi am început să discutăm în ce direcţie s-o luăm fiecare pentru a propovădui Evanghelia, deoarece se apropia vremea când corăbiile, cu care noi aveam să călătorim, urmau să plece. O discuţie aprinsă se iscă între ei pe care eu, în felul meu umil de a fi, am socotit-o veselă şi plină de amuzament.

Pe hărţile lui Cook, există o zonă marcată spre nord care indică faptul că ruşii vieţuiesc de-a lungul unuia dintre râuri. Auzisem felurite istorisiri despre ei şi tocmai de

acestea se vorbea în timpul acestei conversaţii; noi toţi ne-am exprimat dorinţa de a ne întâlni cu ei.

Părintele Macarie începu să grăiască astfel:

«Am intenţia, cu voia lui Dumnezeu, ca atunci când mă voi afla în insulele Aleutine să ajung până în Alyaska (peninsula Alaska), acolo unde am fost invitat de către alaskani şi întrucât locul acesta se află acolo unde se presupune că vieţuiesc ruşii, voi căuta să aflu cât mai multe lucruri despre ei”.

Dar părintele Juvenalie, după ce a auzit de cuvântul Alyaska, în râvna sa de a vorbi, l-a întrerupt cu următoarele cuvinte:

«Alyaska aparţine de teritoriul meu, aşa că te-aş ruga să nu te bagi acolo. Când vasul următor pleacă spre Yakutat, voi începe să propovăduiesc din sud. Apoi voi merge în nord, de-a lungul coastei, voi trece prin strâmtoarea Kenai şi din portul de acolo, desigur, voi trece mai departe către Alyaska».

Când auzi toate acestea, părintele Macarie, întristat peste măsură, şi arătând posomorât, spuse rugător:

«Nu, Batiuşka, nu mai insista; ştii şi dumneata că lanţul Aleutelor se leagă de Alyaska, prin urmare el face parte din teritoriul meu, ca şi tot ţărmul dinspre nord. Poţi lua tot ţărmul sudic al Americii dacă vrei. Ai spaţiu suficient acolo pentru tot restul vieţii dumitale».

Eram peste măsură de bucuros ascultând cu discreţie la o astfel de discuţie. Ieromonahii Macarie şi Juvenalie sunt mereu atât de plini de energie, aproape ca nebunii, voind să se năpustească în toate direcţiile...

Misiunea părintelui Juvenalie pe continent

Părintele Juvenalie a părăsit Kodiakul în vara anului următor (1796) şi s-a îndreptat către Alaska continentală. La Nucek, pe coastă, părintele Juvenalie a botezat peste 700 de indieni Chugach Sugpiaq. Apoi a pornit spre nord-vest traversând peninsula Kenai spre insula Cook (în apropierea actualului Anchorage), şi a petrecut iarna evanghelizând şi botezând credincioşi din rândul indienilor Athabaska care vieţuiau acolo.

Aşa cum îi spusese părintelui Macarie mai demult, planurile sale erau acelea de a continua activităţile sale misionare spre vest, înspre lacul Iliamna, şi apoi mai departe spre nord-vest înspre ţărmurile Mării Bering unde se vorbea că există o aşezare rusească. După ce a trecut munţii spre vest, în apropiere de lacul Iliamna, de ieromonahul Juvenalie nu s-a mai auzit niciodată.

Tradiţiile locale orale ale populaţiilor alaskane de astăzi vorbesc despre locul şi evenimentele martiriului părintelui Juvenalie şi a călăuzei sale. Bătrânii din delta Kuskokwim vorbesc despre un preot care a fost martirizat de către locuitorii băştinaşi Yupics de pe coasta Pacificului în timpul unei partide de vânătoare.

Preotul a sosit cu barca la Quinhagak, în apropiere de gurile fluviului Kuskokwim. El avea un însoţitor cu dânsul, foarte probabil un indian din triburile Athabaska sau Tanaina din zona Iliamna sau Kenai. Însoţitorul, care era se pare citeţ în biserică, îl însoţea pe părintele Juvenalie în calitate de traducător şi de călăuză. Eschimoşii Yupiat din partea locului erau înspăimântaţi de sosirea acestor străini. Pe când părintele Juvenalie s-a ridicat în barcă spre a le vorbi eschimoşilor şi „şi-a fluturat braţul de parcă ar fi alungat muştele” (cu alte cuvinte, el îşi binecuvânta ucigaşii cu semnul Crucii), şamanul (conducătorul) tribului Yupiat a poruncit ca intruşii să fie ucişi pe loc.

Un nor de suliţe şi săgeţi se îndreptară către părintele Juvenalie. Însoţitorul său sări iute din barcă şi se cufundă adânc în curentul apei. El putu să rămână sub apă, înotând şi ieşind din când în când la suprafaţa apei lungi perioade de timp. Această aptitudine „de a înota ca o focă” li s-a părut remarcabilă eschimoşilor, dar cu caiacele lor, și-au urmărit prada, au prins-o şi au omorât-o în cele din urmă.

Trupul părintelui Juvenalie a fost scos din fluviul Kuskokwim, dus în munţi şi îngropat. Şamanii din Alaska răspundeau de triburile lor, menţinând ordinea şi armonia dintre oamenii tribului şi în lumea înconjurătoare, comunicând cu lumea duhurilor, vindecând bolile, cerând ajutor (mai ales în cazul vânătorilor) şi invocând blesteme, dar şi proorocind cele ce aveau să fie.

Povestea continuă cu faptul că şamanul, care era membru al acestei partide de vânătoare, era deosebit de interesat de crucea pe care o purta părintele Juvenalie. După ce părintele Juvenalie a fost ucis, şamanul a luat crucea de pe trupul părintelui şi a pus-o la gâtul său. El îşi împlinea ritualurile obişnuite, dar a devenit foarte trist - căci descoperise deodată că nu mai putea face nimic. El a observat că de fiecare dată când încerca să-şi facă vrăjile, el se ridica cu câteva picioare deasupra pământului. El și-a scos de îndată această cruce de aramă şi le-a spus celorlalţi ca nu cumva să mai vatăme pe oricine altcineva care ar veni îmbrăcat ca acest „şaman” ciudat. El le-a spus tovarăşilor săi că aceşti oameni aveau o mare putere şi că era mai bine să fie trataţi ca nişte buni prieteni.

Alte relatări

După anul 1796, au apărut şi alte informaţii cu privire la martiriul părintelui Juvenalie, apărute răzleț. Pe data de 24 iulie 1800, Alexandru Baranov, director al companiei ruso-americane (iniţial Compania comercială nord-americană) i-a scris o scrisoare lui E. Larinov, primarul localităţii companiei ruso-americane Unalaska. Scrisoarea afirma, printr-o referire întâmplătoare (echivocă şi într-un stil gramatical din pricina căruia putea fi uşor interpretată complet diferit), faptul că ieromonahul Juvenalie se pare că dispăruse undeva, în direcţia teritoriului lacului Iliamna (sau poate pe coasta dinspre nord-vest).

„Contele" Nicolai Rezanov, un excroc notoriu, a cărui origine nobilă era foarte dubioasă, a fost numit inspector pentru compania ruso-americană. Într-o scrisoare particulară adresată comitetului director al companiei, datată 6 noiembrie 1805, Rezanov încerca să defăimeze lucrarea misionarilor din Kodiak, pe care el îi socotea a fi rivali ai companiei. Iată ce scria el:

„Uneori, fară ştirea directorului companiei, ei plecau fară nici un rost pentru a face prozeliţi (convertiți, adepți noi ai unei credințe)... La lacul Iliamna, monahul Juvenalie s-a dus de îndată spre a propovădui credinţa. El îi boteza în chip forţat, îi cununa, lua fetele de la unii băieţi şi le dădea altora. Americanii au răbdat cât au putut acest comportament inuman şi chiar bătăi vreme îndelungată dar, în cele din urmă, s-au sfătuit și s-au hotărât să scape de preot, ucigându-l. Nu merită mila noastră...".

Mărturia Sfântului Gherman este însă cu totul în duhul adevărului. În decembrie 1819, el îi scria o scrisoare noului director al companiei ruso-americane, Simeon Ianovski. În această scrisoare, Sf. Gherman spunea cu simplitate faptul că se ştia

puţin despre împrejurările, implicarea băştinaşilor, motivele sau localizarea martiriului părintelui Juvenalie. Sf. Gherman spunea că tot ceea ce putea fi demn de încredere cu privire la sfârşitul părintelui Juvenalie era doar un lucru nebulos, veştile erau contradictorii şi nu există nici o informaţie adevărată la îndemână pe atunci.

Sf. Inochentie, scriind cam la 50 de ani după moartea părintelui Juvenalie, îşi baza istorisirea pe date nesigure care par să se opună oricăror alte istorisiri demne de încredere. O sursă folosită de acesta pare să fi fost scrisoarea defăimătoare mai sus pomenită, cea scrisă de Nicolai Rezanov. O altă sursă o reprezenta corespondenţa şi relatările directorului companiei, Baranov, care nu-i iubea nici el deloc pe monahi. Deşi Sf. Inochentie deţinea probabil surse suplimentare de informaţii, în perioada în care el îşi scria istorisirea sa cu privire la martiriul Sf. Juvenalie, zvonurile deveniseră o realitate şi istorisirile contradictorii au fost bine periate. Totuşi, nu se cunoaşte nici o persoană care să fi fost de faţă la scena crimei spre a confirma prin detalii amintirile membrilor triburilor locale.

Aşadar, făcând uz de informaţiile care îi erau la îndemână, Sf. Inochentie scria că părintele Juvenalie îşi încheiase firul vieţii la lacul Iliamna. Sf. Inochentie descrie moartea părintelui Juvenalie în acest chip: părintele Juvenalie s-a predat fară a opune vreo rezistenţă, a cerut însă apărare din partea tovarăşilor săi. După ce a fost omorât (conform relatărilor călăuzelor supravieţuitoare), el s-ar fi ridicat de la pământ şi s-a dus după eschimoşi, încercând să vorbească cu ei. Aceştia l-ar fi bătut nemilos, tăindu-i în bucăţi trupul. Un stâlp de nor sau de fum a însemnat în chip minunat locul unde s-a săvârşit.

Cam la 100 de ani după dispariţia părintelui Juvenalie, un jurnal fals a fost scos la iveală, afirmându-se faptul că acesta ar fi fost scris de către misionar. Acest jurnal a fost „descoperit” şi „tradus” de către un impostor cu numele de Ivan Petrov. O notă adăugată la jurnalul „original” afirmă faptul că manuscrisul a fost recuperat de către un indian cu numele de Nichita şi că „părintele Juvenalie a fost omorât prin înjunghiere în

aceeaşi noapte în care au fost scrise ultimele rânduri ale jurnalului său”. Petrov afirma faptul că manuscrisul original al părintelui Juvenalie dispăruse, nu se ştie cum, după ce el (adică Petrov) a tradus jurnalul.

Timp de aproape 100 de ani, istoricii americani au crezut că manuscrisul este autentic. Aceşti istorici erau doar nişte necunoscători ai obiceiurilor, calendarului, ritualurilor şi slujbelor Ortodoxiei. Oricine este cunoscător al slujbelor ortodoxe îşi dă seama de greşelile grosolane descoperite pe fiecare pagină şi că „jurnalul” era un fals. De curând el a fost discreditat de către unii savanţi competenţi, iar acum este socotit o simplă plastografie.

În anul 1885, cunoscutul istoric Hubert Bancroft şi-a tipărit cartea sa „Istoria Alaskăi”. În această carte el vorbeşte despre moartea părintelui Juvenalie. Din păcate, el şi-a alcătuit istorisirea după „descoperirea” făcută de Ivan Petrov: jurnalul fals al părintelui Juvenalie. Cartea lui Bancroft a devenit un instrument universal acceptat de către istoricii interesaţi de America rusească, astfel încât dezinformarea şi confuzia au continuat să se răspândească.

O taină?

Se pare că părintele Juvenalie a ajuns cu adevărat în teritoriul dorit de el, în apropierea Mării Behring. Amintiţi-vă faptul că acolo se afla „aşezământul rusesc” de care pomenise el în conversaţia sa cu părintele Macarie de pe insula Kodiak din anul 1794. Pe tot parcursul celei de a doua jumătăţi a secolului al 19-lea, atunci când misionarii ortodocşi şi exploratorii ruşi au vizitat zone aflate la nord şi vest de lacul Iliamna, aceştia au înregistrat în jurnalele lor faptul că ei au găsit acolo informaţii cu privire la o evanghelizare ortodoxă anterioară. Au fost văzuţi eschimoşi care purtau cruci de bronz sau de aramă şi care aveau vagi cunoştinţe cu privire la ritualurile Bisericii Ortodoxe.

Cam pe la 1885, locuitorii din zona Deltei Kuskokwim evocau locul exact de la Quinhagak, acolo unde bătrânii lor (care trebuie să fi fost în viaţă pe la sfârşitul secolului al 18-lea) le vorbiseră de faptul că părintele Juvenalie fusese ucis în chip nemilos.

La sfârşitul ultimei decade a secolului al 19-lea, eschimoşii din Quinhagak i-au spus unui misionar protestant, pe numele său John Kilbuck faptul că strămoşii lor uciseseră un preot rus. Kilbuck scria în jurnalul său faptul că, la îndemnul şamanilor, băştinaşii din tribul Yupiks îi interziseseră acestui preot să mai ţină vreo slujbă. El nu a renunţat însă la acest lucru şi, chiar dacă nu i s-a îngăduit să acosteze pe ţărm, el a încercat să predice de pe vasul său. În clipa în care s-a ridicat în picioare, a fost ucis de îndată de o ploaie de săgeţi şi suliţe, ca şi toţi interpreţii şi slujitorii săi, în afară de unul. Acest supravieţuitor a sărit în apă, a înotat, scufundându-se din când în când în apă. Eschimoşii s-au suit în caiacele lor, l-au urmărit şi l-au ucis. Mai apoi aveau să spună că reuşiseră o vânătoare mai bună decât cea a unei foci.

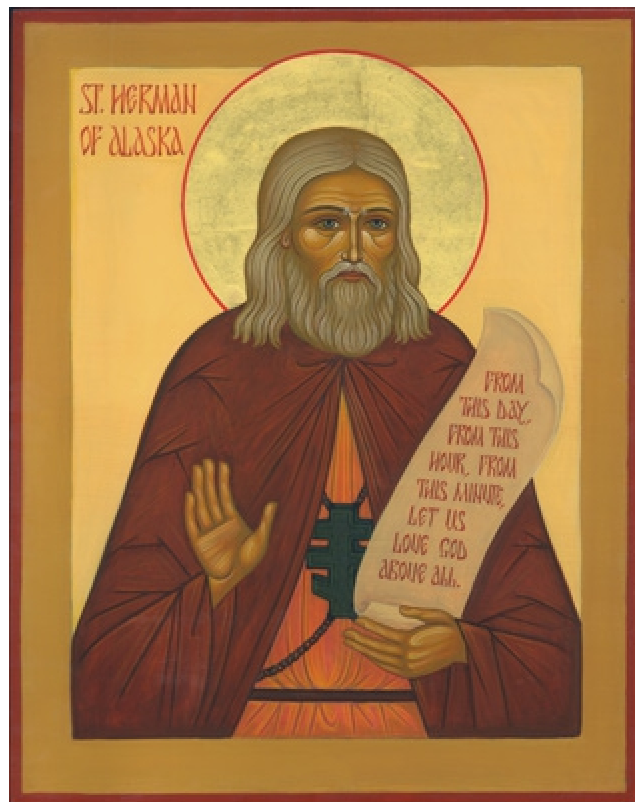
Canonizat ca sfânt

Activitatea misionară a părintelui Juvenalie a fost scurtă, dar a acoperit sute de mile pătrate. Imensul său succes în propovăduirea Evangheliei către americanii băştinaşi s-a datorat sensibilităţii sale de Dumnezeu dăruită faţă de propria lor cultură, faţă de credinţele lor şi dragostei sale faţă de aceşti oameni ca fiinţe create după chipul Celui Preaînalt.

El, ca şi alţi misionari binecunoscuţi din toate timpurile, a putut interpreta adevărurile de credinţă nenumăraţilor săi fii duhovniceşti într-un astfel de chip încât aceştia nu numai că le-au înţeles, dar le-au şi îmbrăţişat cu un devotament care s-a păstrat întotdeauna plin de râvnă şi de o căldură rar întâlnită. Părintele Juvenalie a fost slăvit şi canonizat ca mucenic de către eparhia de Alaska în anul 1977. Prăznuirea sa se face pe data de 24 septembrie a fiecărui an, dată care marchează sosirea monahilor valaamiţi în insula Kodiak în anul 1794.

Sfântul GHERMAN

În anul 1970, reprezentanţi ai Bisericii din întreaga lume s-au adunat în cadrul unei adunări solemne la Kodiak, Alaska, pentru a canoniza un monah simplu, nesofisticat şi misionar moscovit, drept cel dintâi sfânt al Americii. Din clipa în care a pus piciorul pe pământul Lumii Noi, el a fost îndrăgit de către toţi credincioşii. Lumina sfintei vieţi a Sfântului Gherman şi măreţele sale fapte au strălucit de atunci pururea cu Lumina Dragostei lui Dumnezeu asupra pământului nostru.

Viața sa

Sf. Gherman s-a născut într-o familie de negustori din Serpukhov, în apropiere de Moscova, cam pe la 1758. Pe când era adolescent, în 1772, el a intrat în viaţa monahală în cadrul schitului „Sf. Treime - Sf. Serghie”, aflat cam la 15 kilometri de Sankt Petersburg - în apropiere de Golful Finlandei. Noi nu cunoaştem numele pe care i l-a dat familia; a fost tuns în monahism cu numele de Gherman.

În timp ce Gherman se afla la schitul „Sf. Treime - Sf. Serghie”, o mică infecţie în gât s-a transformat într-un adevărat abces. Nu mai putea înghiţi din pricină că abcesul se umflase peste măsură; starea sănătății i se înrăutățise, astfel încât se afla la un pas de moarte. Într-o noapte, pe când zăcea în pat cu mari dureri, el îşi întoarse privirea către icoana Maicii Domnului din chilia sa şi îi ceru să se roage Fiului ei pentru redobândirea sănătăţii. Luă apoi un prosop umed şi cu acesta şterse chipul Fecioarei înfăţişat în icoană.

Îşi acoperi apoi chipul umflat, desfigurat de boală cu acest prosop. Continuând să se roage, epuizat şi chinuit de durere, adormi în cele din urmă pe podea. A avut un vis, în noaptea aceea, în care a văzut-o pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu tămăduindu-i infecţia. Gherman s-a trezit dimineaţa cu umflătura dispărută şi cu abcesul pe deplin vindecat.

În anul 1779 (pe când avea vârsta de 21 de ani), Gherman s-a mutat la străvechea şi binecunoscuta Mănăstire Valaam. Mănăstirea se afla pe o insulă aflată în largul Lacului Ladoga, în Finlanda rusească; Valaam este cel mai mare grup de insule aflate pe lac. Mănăstirea Valaam a fost ctitorită de către doi monahi greci (Sfinţii Serghie şi Gherman) în secolul al 12-lea. La sfârşitul secolului al 18-lea, egumenul (stareţul) Valaamului era părintele Nazarie, care era deosebit de apreciat de obştea sa monahală.

Părintele Gherman era deosebit de apropiat sufleteşte de acest stareţ duhovnicesc. (în tradiţia ortodoxă, monahul este numit „părinte” indiferent dacă este hirotonit sau nu).

Istorisiri din vremea Valaamului secolului al 18-lea ne relatează faptul că părintele Gherman era foarte apropiat de fraţii săi din obşte. În ciuda popularităţii sale, el prefera să vieţuiască într-un schit aflat în adâncul pădurilor insulei. El se întorcea la mănăstire pentru scurte perioade de timp, duminicile şi în zilele praznicale. Se povesteşte că avea o voce de tenor plăcută şi cânta la slujbe cu o adâncă evlavie.

În anul 1793, mitropolitul Gavriil de Novgorod şi Sankt Petersburg l-a rugat pe egumenul Nazarie să aleagă un grup de monahi din cadrul mănăstirii Valaam care să formeze o ceată de misionari.

Sarcina misiunii era aceea de a merge prin Rusia şi Siberia şi să înceapă evanghelizarea Americii ruseşti (adică Alaska). Membrii misiunii Valaam (denumită mai apoi misiunea Kodiak) erau: arhimandritul Ioasaf, care era conducătorul misiunii, ieromonahii Juvenalie, Macarie, Athanasie, Ştefan şi Nectarie, ierodiaconii Nectarie şi Ştefan şi monahii Ioasaf şi Gherman. Aceştia au călătorit spre răsărit timp de aproape un an (a fost cea mai lungă călătorie misionară din istoria creştinismului) şi au debarcat pe insula Kodiak pe data de 24 septembrie 1794. Din Kodiak s-au răspândit mai departe monahii misionari întru propovăduirea Evangheliei.

Cei mai mulţi dintre ei au rămas în apropiere de Kodiak unde, de asemenea, ei au înfiinţat o şcoală bilingvă (în limbile rusă şi aleută) spre folosul băştinaşilor. În cele din urmă, părinţii Macarie şi Juvenalie au mers mai departe, în zona continentală pentru a propovădui Evanghelia celor ce vieţuiau acolo.

Când era cazul (de pildă, în absenţa arhimandritului Ioasaf şi mai apoi a părintelui Ghedeon), părintele Gherman a fost desemnat conducător al misiunii Kodiak şi director de şcoală. Pe lângă îndatoririle lor misionare, monahii au luat, de asemenea, iniţiativa de a-i proteja pe americanii băştinaşi de tratamentul crud aplicat acestora de

către funcţionarii Companiei ruso-americane care controlau colonia sub conducerea lui Alexandru Baranov. Baranov era un tiran egoist care-i socotea pe aleuţi şi pe alţi americani ca pe nişte sclavi. Deoarece monahii luau mereu partea alaskanilor, ei înşişi au devenit obiect de persecuţie şi defăimare.

De fapt, în anul 1800, Baranov îi arestase pe monahi la domiciliu. El le-a interzis orice fel de contact cu turma lor duhovnicească. Pentru a-l ocoli pe Baranov, monahii au încercat să-i pună pe băştinaşi sub protecţia ţarului. Astfel, monahii au încercat să încheie un pact de loialitate al băştinaşilor faţă de ţar. Baranov i-a ameninţat pe monahi cu bătaia în cazul în care aceştia nu-şi încetau activităţile. Ca formă de protest, monahii s-au retras la schitul lor din Kodiak şi au refuzat o vreme să păstorească orice credincios din colonie - rus sau american.

Într-o manieră tipică pentru felul său de a fi, Baranov a scris odată faptul că părintele Gherman „este un mare orator şi îi place să scrie. Chiar dacă stă la chilie, mai tot timpul, fără a ţine măcar slujbe de teama ispitelor lumeşti, el ştie însă tot ceea ce gândim şi facem noi, nu numai în timpul zilei, dar şi noaptea. Din discuţii evlavioase, el obţine informaţiile dorite de la studenţi, servitori şi uneori chiar de la proprii noştri oameni”.

Părintele Gherman, pe de altă parte, nu avea o părere prea bună despre tiranul Baranov. Părintele se plângea de lipsa de alimente care ar fi trebuit să vină din partea companiei; de tratamentul plin de cruzime aplicat populaţiei băştinaşe, şi mai ales femeilor; de împotrivirea acestuia faţă de credinţă şi etică, de totala lipsă de dreptate şi de domnia despotică şi regimul de teroare instaurate de Baranov. Între anii 1808 şi 1818, părintele Gherman şi-a ales drept locuinţă insula Spruce, pe care a numit-o Noul Valaam.

Insula Spruce este despărţită de Kodiak printr-o strâmtoare largă de peste o milă. Părintele Gherman, care însă prefera viaţa pustnicească, vieţuia într-o colibă aflată lângă un izvor de apă proaspătă pe această insulă masiv împădurită. El ştia însă că, în calitate de misionar, el trebuia să se aventureze adesea în lume şi în societate. Totuşi, el şi-

a împlinit nevoinţele sale misionare pe insula Spruce timp de peste 40 de ani. Atunci când a fost întrebat cum de putea vieţui de unul singur în pădure şi cum de putea birui singurătatea, părintele Gherman răspundea: „Nu sunt singur. Dumnezeu este aici, aşa precum El se află pretutindenea. Sfinţii îngeri se află aici...”. Părintele Gherman avea, de asemenea, numeroşi însoţitori din lumea animală.

Cârduri de păsări se adunau în apropierea locuinţei sale pentru a primi hrană, iar animalele sale preferate erau o familie de nurci sălbatice. Bătrânul era adesea auzit cântând şi slavoslovind slujbele monahale dinăuntrul colibei sale aflate pe Laguna Monahului. El muncea în grădina sa, unde cultiva napi, ridichi, cartofi, usturoi, varză şi alte legume. El prindea peşte şi-i punea deoparte pentru lunile de iarnă. Părintele Gherman era un om scund, cu un chip palid şi zbârcit. Ochii săi albaştri-cenuşii licăreau şi scânteiau plini de lumină. El purta o salopetă din piele de căprioară şi pantaloni de pânză sub rasa lui monahală. El purta întotdeauna aceleaşi veşminte şi de-a lungul anilor au devenit ponosite şi roase, pline de petice şi de cusături.

Dormea puţin pe o bancă acoperită cu o piele de căprioară, iar în loc de pernă el folosea două cărămizi acoperite şi ele cu piele de căprioară. Mânca foarte puţin, de obicei hrana obişnuită a monahilor alcătuită din legume sau peşte, dar din pricina sărăciei extreme şi a lipsei de hrană de pe lanţul aleut de insule, Sfântul Sinod i-a îngăduit să mănânce carne din când în când. Cu toate acestea, el nu mânca carnea ca atare, ci se hrănea doar cu supa făcută din carne. Drept nevoinţă ascetică suplimentară, el purta pe umeri lanţuri care cântăreau aproape opt kilograme.

Se spune că părintele Gherman avea darul înaintevederii, proorocind diferite evenimente cu mulţi ani înainte de a se petrece. Într-o bună zi, un cutremur din zonă a provocat valuri „tsunami”. Acestea ameninţau să devasteze insula, iar aleuții au venit la părintele Gherman pentru ajutor. El a luat o icoană a Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu de la orfelinat, s-a dus pe plajă, a aşezat icoana pe nisip, şi a ţinut o slujbă cu

multe rugăciuni.

După rugăciuni, părintele Gherman le-a spus oamenilor să nu se teamă: apa nu avea să se ridice deasupra locului unde fusese aşezată icoana. Şi întocmai aşa s-a şi întâmplat. Părintele Gherman era foarte iubitor de copii. Îi facea mare plăcere să-i ţină în braţe şi să-i mângâie. El petrecea foarte mult timp cu tinerii, spunându-le poveşti şi catehizându-i, învăţându-i să spună rugăciuni şi îndemnându-i pe calea credinţei dreptmăritoare. De obicei avea la el prăjiturele pe care le făcea special pentru ei. Desigur, aceştia îi cântau adesea din proprie iniţiativă, deoarece îl adorau pe bătrânul şi iubitul lor avă.

În anul 1817, un vas din Statele Unite a adus cu sine o boală letală pentru băştinaşii din Kodiak. Simptomele acesteia începeau cu febră, apoi cu o răceală puternică, respiraţie sacadată şi superficială, sufocare şi în final tot corpul se răcea. De obicei în trei zile, victima murea. Această epidemie a ajuns şi în celelalte insule din zonă. Sute de aleuţi au pierit, întrucât nu se afla nici un medic pe insulă, părintele Gherman stătea tot timpul cu ei, îngrijindu-i, alinându-i şi rugându-se împreună cu ei. Epidemia a ţinut cam o lună. Când aceasta a luat sfârşit, părintele Gherman şi-a luat orfanii înapoi cu el în insula Spruce, unde a construit o şcoală şi un orfelinat pentru ei. A mai înălţat şi un mic paraclis unde locuitorii din Spruce se adunau împreună cu el la rugăciune.

În anul 1817, Simeon Ianovski a fost trimis în Alaska spre a-l înlocui pe Alexandru Baranov, în calitate de director al Companiei ruso-americane. Deşi Ianovski auzise lucruri cumplite cu privire la părintele Gherman, atunci când aceştia s-au întâlnit, a avut loc o atracţie reciprocă instantanee care mai apoi a devenit o prietenie de durată şi plină de satisfacţii. Ianovski, scriindu-şi jurnalul memorialistic cu mult după ce-şi terminase îndatoririle din Alaska, continua să-l pomenească pe părintele Gherman cu căldură şi dragoste. Lui Ianovski îi datorăm mulţimea de informaţii pe care le avem acum legate de viaţa părintelui Gherman.

Un vas din Sankt Petersburg a ancorat la Kodiak în anul 1818. Căpitanul Vasilie Golovnin fusese trimis de către guvern spre a întreprinde o inspecţie în coloniile dependente de Compania ruso-americană. Căpitanul era un om inteligent, cu o frumoasă educaţie. În seara aceea, el a fost înconjurat de către mulţi dintre cei mai buni ofiţeri din marina imperială ţaristă. În această adunare respectabilă se afla şi acest bătrânel simplu, subţirel, îmbrăcat în haine ponosite. În timpul conversaţiei de seară, bătrânul, care în ciuda educaţiei sale şcolare limitate, avea un intelect natural foarte dezvoltat şi mult bun simţ, i-a întrebat pe membrii echipajului care era lucrul care i-ar putea face absolut fericiţi.

Unii îşi doreau bogăţie, alţii îşi doreau o funcţie înaltă în Marina Imperială, alţii o soţie frumoasă etc.

„Ce ar putea fi mai bun, mai înalt, mai vrednic de dragoste şi mai măreţ decât Domnul nostru Iisus Hristos Însuşi, Cel Care a creat lumea, Cel ce împodobeşte, dă viaţă, sprijină, hrăneşte şi iubeşte pe toţi şi pe toate - Care este Iubirea însăşi. N-ar trebui oare să-L iubim pe Dumnezeu mai presus de orice, dorindu-L şi căutându-L mereu?”.

Răspunsul veni de îndată: „Aşa-i, e limpede, cum putem noi oare să nu-L iubim pe Dumnezeu?”.

El răspunse: „Eu, un biet păcătos, tot încerc să învăţ cum să-L iubesc pe Dumnezeu de mai bine de 40 de ani şi nu pot spune că am învăţat încă să-L iubesc aşa cum se cuvine. Dacă iubim pe cineva, pururea ne amintim de el şi încercăm să-i facem mereu pe plac. Zi şi noapte ne îngrijim de el. Mintea şi inima noastră sunt preocupate de obiectul iubirii noastre. Cum Îl iubim noi pe Dumnezeu? Ne îndreptăm adesea atenţia către El? Ne amintim pururea de El? Ne rugăm noi mereu la Dumnezeu, păstrându-I poruncile?”.

Echipajul a fost de acord că nu se întâmpla aşa ceva în capul lor.

„Atunci, spre binele şi fericirea noastră, haideţi să facem cu toţii un jurământ: cel puţin din această zi, din acest ceas, chiar din această clipă să ne străduim şi să încercăm să-L iubim pe Dumnezeu mai presus de orice şi de oricine altcineva şi să-I împlinim poruncile şi învăţăturile Sale”.

Prin 1819, la 25 de ani după începutul Misiunii Kodiak, doar trei dintre misionarii de atunci mai vieţuiau încă în zona Kodiakului. Toti ceilalţi monahi erau fie morţi, fie transferaţi înapoi în Rusia. Misionarii rămaşi erau: părintele Gherman aflat pe insula Spruce, părintele Athanasie de pe insula Afognak şi părintele Ioasaf aflat chiar la Kodiak.

Cam tot în acest timp o tânără, pe numele ei Sofia Vlasova, a venit la părintele Gherman întrebându-l dacă ar putea vieţui pe lângă el ca ucenică. Bătrânul îi aprobă cererea, iar femeia îl ajuta prin faptul că îi învăţa pe copii carte la şcoală.

Părintele Gherman a spus că, după moartea sa, Sofia avea să rămână în insulă, ducând mai departe lucrarea sa. El i-a încredinţat, de asemenea, grija icoanei care fusese aşezată pe plajă atunci când insula Spruce a fost ameninţată de acele valuri uriaşe.

În anul 1825, un tânăr „descurcăreţ” din Siberia a fost trimis spre a-l ajuta pe părintele Gherman. Misiunea Kodiak, ca atare, nu mai exista, dar părintele Gherman (acum semi-retras pe insula Spruce) a continuat să strângă donaţii în nădejdea de a relua lucrarea misionară. Acest nou „misionar” siberian a jefuit schitul părintelui Gherman şi a „aranjat” ca bătrânul să petreacă trei ani îndelungaţi în exil pe Kodiak. El a mai avut grijă ca un alt monah, bătrânul părinte Atanasie, să fie trimis înapoi la Valaam. Părintelui Gherman i s-a îngăduit ca în cele din urmă să revină în insula sa, iar siberianul a fost trimis acasă în anul 1834, lăsându-l în pace pe părintele Gherman.

Părintele Gherman le-a prevestit celor din iubita sa turmă duhovnicească faptul că nu va avea parte de nici un preot la înmormântarea sa. Oamenii aveau să-l îngroape ei înşişi. El voia să fie înmormântat lângă tovarăşul său întru misionarism, părintele Ioasaf.

„Îngropaţi-mă voi şi nu mai aşteptaţi preotul. Nu-mi spălaţi trupul. Aşezaţi-l pe o scândură, împreunaţi-mi mâinile pe piept, înfăşuraţi-mă în rasă şi acoperiţi-mi chipul. Să-mi puneţi fesul pe cap. Dacă vrea cineva să-şi ia rămas bun de la mine, atunci să-mi sărute crucea pe care o port. Să nu-mi dezveliţi chipul nimănui”.

Chiar înainte de a muri, părintele Gherman l-a rugat pe unul dintre fiii săi duhovniceşti să aprindă lumânările şi să citească din Faptele Apostolilor. Chilia s-a umplut de o mireasmă minunată, proaspătă, ca de flori de câmp. Chipul stareţului strălucea şi, în această stare binecuvântată şi fericită, părintele Gherman a adormit întru Domnul pe data de 13 decembrie 1837, la vârsta de aproximativ 80 de ani. Fiii săi duhovniceşti i-au lăsat trupul să zacă la orfelinat timp de câteva săptămâni, dar acesta n-a început să intre în putrefacţie. Chipul i-a rămas senin şi aceeaşi minunată mireasmă plutea în aer.

În cele din urmă, l-au îngropat pe insulă aşezând o cruce de lemn deasupra mormântului său. Aproape imediat, credincioşii băştinaşi l-au socotit pe stareţ drept un sfânt. Pomenirea sa s-a păstrat neîncetat în Alaska, iar mai apoi şi în Finlanda şi Rusia. În cele din urmă, evlavia faţă de părintele Gherman s-a răspândit în rândul tuturor credincioşilor ortodocşi din întreaga Americă de Nord. Multe fapte minunate au avut loc în lumea întreagă datorită rugăciunilor sale de mijlocitor dinaintea Domnului.

În luna martie a anului 1969, Sfântul Sinod al ierarhilor, a ceea ce se numea pe atunci Biserica greco-catolică ortodoxă rusească din America (căruia i s-a acordat statutul de Biserică autocefală sub numele de Biserica Ortodoxă din America), s-a întrunit într-o şedinţă sinodală specială. La această întâlnire, aceştia au anunţat faptul că părintele

Gherman avea să fie canonizat pentru faptul că s-a nevoit cu mare credincioşie întru „lucrarea duhovnicească de slujire apostolică în rândul băştinaşilor pe care i-a luminat cu lumina adevărului Evangheliei”.

Şi mai apoi se continua astfel:

„Într-o scurtă enciclică (scrisoare a Papei trimisă catolicilor), este cu neputinţă a descrie amănunţit toate faptele fiinţei sale din Alaska. Cei ce l-au întâlnit măcar o dată, cei ce au avut vreo legătură cu dânsul, nu-l vor putea uita vreodată. El este pomenit pururea de către ierarhi. Preoţii şi credincioşii din America de azi îl pomenesc ca pe un mijlocitor înaintea lui Dumnezeu”.

Pe data de 7 august 1970, episcopi, preoţi şi credincioşi din întreaga lume ortodoxă s-au adunat în Biserica Învierii din Kodiak, acolo unde se află moaştele stareţului şi a început procesul canonizării. Timp de trei zile s-au ţinut slujbe în engleză, slavona bisericească, aleută, greacă şi finlandeză.

Dumnezeiasca Liturghie şi ultimele proceduri de canonizare au avut loc pe data de 9 august 1970. Sfântul Gherman, stareţ şi Făcător de minuni din Alaska, a devenit astfel cel dintâi sfânt canonizat pe continentul american.

Sfântul PETRU ALEUTUL

La începutul anilor 1800, un tânăr băştinaş, locuitor al insulei Kodiak, a devenit cel de-al treilea martir din America pentru credinţa ortodoxă, după ce a fost torturat şi ucis de către coloniştii spanioli din California. Numele său în limba aleută era Cungagnaq (pronunţat choong-ugh-noq), dar a primit numele creştin de Petru atunci când a fost botezat de către monahii care faceau parte din misiunea Kodiak cu mulţi ani în urmă.

Fort Ross

Aşezările alaskane ale Companiei ruso-americane nu se puteau întreţine singure. Ele aveau nevoie de hrană şi de diferite alte lucruri care nu se puteau procura la nivel local. Acestea proveneau din Rusia, Siberia, California şi chiar din America de Sud. Avanpostul californian Fort Ross (termen care provenea de la cuvântul „Rusia” - „Rossiia”) a fost stabilit în anul 1812 de către compania ruso-americană. Acesta era aşezat pe coasta Pacificului, tocmai la 80 de mile nord de San Francisco.

Clima de acolo era blândă: perfectă pentru cultivarea grânelor şi creşterea vitelor. Compania ruso-americană a trimis 320 de angajaţi la Fort Ross pentru a se ocupa cu agricultura şi creşterea vitelor. Timp de 28 de ani, de atunci, Fort Ross a devenit o sursă primară de hrană şi alte bunuri necesare pentru aşezările ruseşti din Alaska.

Tensiuni în relațiile cu California spaniolă

Pe vremea aceea, Spania deţinea teritoriul Altei (adică California de sus). Nu numai coloniştii şi autorităţile spaniole deveniseră suspecte în ceea ce priveşte această înaintare rusească atât de aproape de propriile lor pământuri, dar şi guvernul spaniol a trimis proteste oficiale la Sankt Petersburg, cerând ca colonia de la Fort Ross să fie închisă. Spaniolii se temeau de faptul că ruşii intenţionau să lanseze un atac de la Fort Ross şi să pună stăpânire pe San Francisco. Oficialii spanioli au interzis orice fel de comerţ străin pe teritoriul Californiei interzicând, de asemenea, tuturor vaselor care proveneau din coloniile ruseşti să intre sau măcar să se apropie de porturile coloniale

spaniole.

În anul 1815, guvernatorul spaniol proaspăt numit, locotenentul Pablo Vincente de Sola a ordonat oprirea bruscă a comerţului rusesc. De asemenea, a poruncit arestarea imediată a aproximativ 100 de ruşi şi de aleuţi care nu se supuseseră ordinelor anterioare de a pleca. Spaniolii i-au ţinut captivi pe toţi aceştia, refuzând să-i elibereze şi să-i predea companiei ruso-americane, decât în schimbul proviziilor ruseşti de care aveau nevoie californienii. Unii dintre aceşti prizonieri au fost deţinuţi în San Francisco, alţii au fost trimişi în alte părţi din California. Spaniolii îşi tratau prizonierii ca pe nişte robi, forţându-i să presteze munci grele, obligându-i să vieţuiască în condiţii inumane, bătându-i cu asprime şi în dese rânduri.

În anul 1815, un alai format din 14 vânători aleuţi de foci şi vidre din compania ruso-americană s-au apropiat de coastele Californiei. Ei se aflau sub conducerea unui rus cu numele de Tarasov. Marinarii spanioli i-au prins, le-au jefuit vaporul şi i-au luat pe vânători prizonieri la San Francisco pentru proces.

Istorisirea martorului ocular Kiciali

Există o istorisire a unui martor ocular, cu privire la acest eveniment, făcută de către unul dintre aceşti vânători aleuţi, pe numele său Kiciali:

Procesul a fost o batjocură. Mulţi dintre prizonieri au fost loviţi sau tăiaţi adânc cu săbiile soldaţilor. Capul lui Petru a fost grav rănit de ascuţişul sabiei, iar rana sângera masiv. Întregul grup de prizonieri a fost aruncat într-o cameră închisă spre a

rămâne acolo peste noapte. În dimineaţa următoare, un preot-inchizitor spaniol a încercat să-i convingă pe prizonieri să treacă la romano-catolicism, dar cu toţii au refuzat. Treisprezece dintre ei au fost întemniţaţi, rămânând acolo timp de câteva zile, în timp ce Kiciali şi Petru au fost ţinuţi departe de grupul lor. La răsăritul soarelui, în ziua următoare, aceştia doi au fost înconjuraţi de către un grup de indieni din California.

Preotul spaniol a ordonat să i se taie deget cu deget de la mâinile lui Petru, în cele din urmă fiindu-i tăiate şi mâinile. După toate aceste torturi, el a poruncit ca lui Petru să i se scoată intestinele. Curând, Petru îşi dădu sufletul din pricina acestor torturi. Chiar înainte de a se începe torturile pentru Kiciali, preotul a primit ordinul de a înceta torturile. Acesta a fost dus înapoi în chilia sa, iar Petru a fost înmormântat în grabă, probabil într-una din gropile comune din cimitirul misiunii Dolores.

În cele din urmă, spaniolii l-au eliberat pe Kiciali şi pe alţi câţiva prizonieri. În anul 1817, un vas american i-a salvat pe mare şi i-a dus la Fort Ross. Kiciali i-a povestit această incredibilă istorisire lui Ioan Kuşov, administratorul fortului, iar Kuşov a raportat atrocităţile comise de spanioli la Sankt Petersburg. Kiciali s-a întors acasă, în Alaska, în anul 1819 şi a continuat să-şi spună povestea cu întâmplările de mai sus.

Istorisirea lui Simeon Ianovski

Mai există o versiune asemănătoare a asasinării lui Petru Aleutul aflată într-o epistolă datată 22 noiembrie 1865, trimisă de către Simeon Ianovski (directorul şef al companiei ruso-americane din Alaska) către egumenul Damaschin de la mănăstirea Valaam din Finlanda rusească (Valaam este locul de unde au venit monahii care formau misiunea Kodiak). Ianovski scrie despre o conversaţie pe care a avut-o cândva cu

Sf. Gherman. În timpul acestei conversaţii, Ianovski i-a istorisit monahului povestea despre felul în care preoţii romano-catolici din California au încercat să-i oblige pe vânătorii aleuţi să îmbrăţişeze romano-catolicismul.

Prizonierii spuneau „Suntem creştini, am fost botezaţi". Le-au arătat chiar preoţilor catolici crucile lor de botez.

„Nu, voi sunteţi eretici şi schismatici" a răspuns unul dintre preoţi. „Dacă nu primiţi credinţa catolică, vă vom tortura".

Prizonierilor li s-a dat mai apoi timp „de a medita". Întorcându-se ceva mai târziu în aceeaşi noapte, preoţii au aflat că aleuţii refuzaseră din nou să se lepede de Ortodoxie şi să îmbrăţişeze credinţa catolică.

Aceştia au luat un prizonier şi i-au tăiat un deget de la unul dintre picioare şi apoi de la celălalt. Drept răspuns la toate acestea, aleutul răspundea cu simplitate: „Sunt creştin; nu-mi voi trăda credinţa". Apoi i-au tăiat câte un deget de la fiecare mână. Apoi i-au retezat un picior de la genunchi şi apoi o mână de la încheietură. Rănile aleutului era grozave, iar acesta a murit în cele din urmă din pricina pierderilor de sânge. Aleuţilor rămaşi li s-a făgăduit că aveau să fie torturaţi în ziua următoare dacă nu se lepădau de falsa lor credinţă. Pe timpul nopţii a sosit un ordin care poruncea ca prizonierii rămaşi să fie trimişi de îndată sub pază la Monterey, capitala Californiei. Ordinul a fost îndeplinit.

După ce Ianovski i-a istorisit toate acestea Sfântului Gherman, bătrânul l-a întrebat de numele aleutului torturat. „Petru", a răspuns Ianovski, „dar nu-mi pot aminti şi celălalt nume". Apoi, îngenunchind dinaintea icoanei, monahul se însemnă cu semnul crucii şi spuse: „Sfinte, noule mucenic Petru, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!".

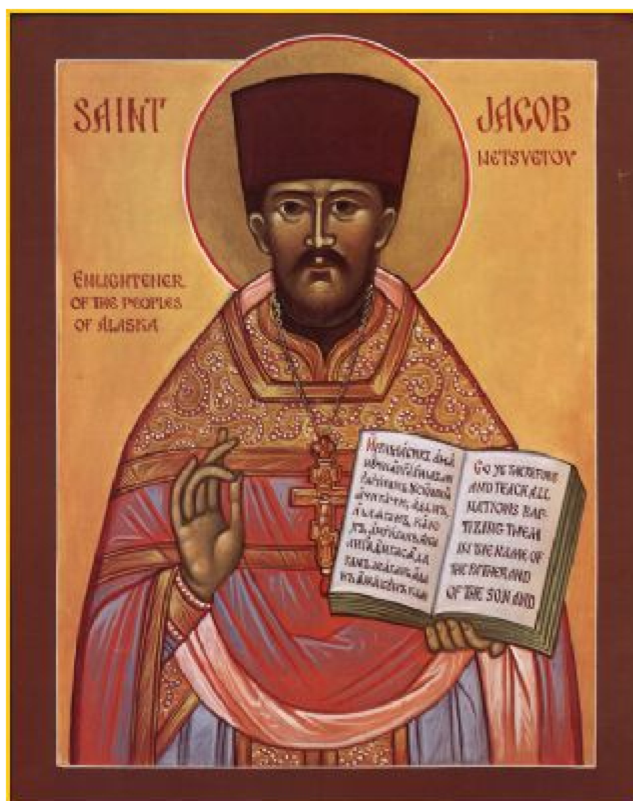
Petru martirul

Pe cât de incredibilă ni s-ar părea această istorisire, trebuie să ne amintim că multe tragedii cumplite se întâmplă din pricina ignoranţei, a neînţelegerii, a fricii sau suspiciunii faţă de străini, a resentimentelor, geloziei, egoismului generalizat şi vicleniei. Oricare ar fi motivaţiile sau circumstanţele care se află dinapoia morţii cumplite pătimite de tânărul ortodox aleut, vânător de animale de blană din San Francisco (fie ele de natură politică, imperială, religioasă sau pur şi simplu din răutate), rămâne faptul că harul lui Dumnezeu s-a pogorât asupra lui Petru, care nu s-a lepădat de credinţa sa în Dumnezeu aşa cum învăţase de la monahii care faceau parte din misiunea Kodiak.

Unul dintre acei monahi, Sfântul Gherman, se ruga protomartirului Petru aleutul din California să mijlocească pentru noi dinaintea lui Dumnezeu. Şi cu adevărat Petru a mijlocit pentru noi de atunci.

Totuşi, abia în 1980, Petru aleutul a fost canonizat de către Biserică. Ziua sa de prăznuire este 24 septembrie, data când au sosit în 1794 în America sfinţii Gherman şi Juvenalie, dimpreună cu cei opt membri însoţitori din cadrul misiunii Kodiak de la mănăstirea Valaam.

Sfântul IACOV NEŢVETOV

Iacov Neţvetov s-a născut pe insula Atka din Alaska, în anul 1802. Tatăl său, un rus din Tobolsk, pe nume Igor, era funcţionar al companiei ruso-americane. Mama sa, Maria Alekseva, era o americancă băştinaşă din Atka. Aşadar, Iacov era ceea ce se numeşte un creol. Iacov a fost botezat pe când avea vârsta de 5 ani. El a locuit în Irkuţk, Siberia, acolo unde a dobândit o solidă educaţie teologică. Pe când avea vârsta de 23 de ani, s-a căsătorit cu Ana Simeonovna, o rusoaică născută în Siberia. În anul următor, 1826, Iacov a fost hirotonit în treapta diaconiei. Doi ani mai târziu, a fost hirotonit preot şi trimis din Irkuţk, în nou înfiinţata parohie „Sfântul Nicolae" din Atka.

El a fost cel dintâi creştin ortodox băştinaş din America, care a fost hirotonit în treapta preoţiei. Teritoriul parohiei părintelui Iacov cuprindea un număr de insule,

având o suprafaţă totală de 2000 de mile. El vizita aceste insule în mod regulat, păstorindu-şi credincioşii, împărţind medicamente şi slujind drept mijlocitor între aleuţi şi tiranica administraţie a companiei ruso-americane. Majoritatea locuitorilor insulelor fuseseră de mai înainte catehizaţi în problemele fundamentale ale credinţei şi fuseseră botezaţi de către misionari mireni ortodocşi siberieni.

Era sarcina părintelui Iacov să le facă mirungerea acestor insulari şi să le continue educaţia ortodoxă. Spre sfârşitul anului 1829, părintele Iacov a înregistrat faptul că botezase 16 oameni, săvârşise taina mirungerii la 442 de oameni, cununase 53 de cupluri şi îngropase 8 oameni în cadrul parohiei „Sf. Nicolae”.

El a înfiinţat o şcoală pentru a preda limba rusă vorbită şi scrisă şi aleuta unangană. Pe lângă îndatoririle sale pastorale, părintele Iacov îşi petrecea timpul liber pregătind specii de peşti şi animale marine pentru muzeele de istorie naturală din Sankt Peterburg şi Moscova. Cu ajutorul Sf. Inochentie (Veniaminov), el a lucrat la constituirea unei forme scrise în cazul limbii unangane. Mai apoi a tradus Sfintele Scripturi şi alte scrieri în limbajul băştinaşilor.

După 15 ani de slujire în parohia Atka, părintele Iacov a fost înălţat la treapta de protoiereu şi i s-a acordat ordinul ţarist „Sfânta Ana”.

În anul 1836, soţia părintelui Iacov a murit în Sitka. Părintele Iacov a mai pierdut, de asemenea, doi alţi membri ai familiei sale. Tot în această perioadă de timp, i-a ars casa până la pământ. La puţin timp după toate acestea, el i-a cerut episcopului îngăduinţa de a se întoarce la Irkuţk pentru a intra în viața monahală. I-a fost acordată binecuvântarea cu condiţia ca mai întâi să fie găsit un înlocuitor pentru parohia Atka. Acel preot înlocuitor n-a putut fi aflat niciodată, aşa că părintele Iacov a continuat să-şi păstorească turma duhovnicească de la Atka până în anul 1844.

Pe tot timpul păstoririi sale, părintele Iacov a ţinut un jurnal fascinant, de mari proporţii, plin de informaţii valoroase cu privire la lucrarea sa, la experienţele sale de

viaţă şi la oamenii cu care vieţuia.

El îşi preda jurnalul episcopului la sfârşitul fiecărui an. Iată ce se poate citi în notele scrise pentru data de 26 noiembrie 1842:

„Cu ocazia praznicului Sfântului Inochentie din Irkuţk, am ţinut o slujbă de priveghere. Dimineaţă, înainte de Sfânta Liturghie, am botezat un prunc născut într-o familie aleută cu o săptămână în urmă. Atunci, toţi copiii, băieţei şi fetiţe, s-au adunat în paraclis şi le-am vorbit despre dragostea lui Dumnezeu faţă de oameni, şi mai ales faţă de copii... După aceea, am slujit Dumnezeiasca Liturghie, la care 50 de adulţi, care veniseră să se spovedească, au primit după aceea Sfintele Taine. Mai apoi am vizitat cimitirul şi am slujit o panahidă pentru toţi cei ce muriseră aici de la ultima mea vizită. Restul timpului mi l-am petrecut slujind opt cununii... După cununii, i-am instruit pe noii căsătoriţi cu privire la sensul căsătoriei şi la îndatoririle soţului şi ale soţiei. În acest chip mi-am rezolvat activitățile mele de acolo”.

În anul 1844, Sfântul Inochentie l-a numit pe părintele Iacov ca preot misionar în regiunea Delta Yukonului Kuskokwim. Motivul care a stat la baza acestei numiri a fost acela că era nevoie de un misionar de o deplină încredere, care să nu aibă răspunderi familiale. Părintele Iacov (acum văduv) era desigur cea mai bună alegere. Aşadar, împreună cu trei ajutoare, părintele Iacov s-a stabilit în tundra Yukonului.

Viaţa lor nu era deloc uşoară: adesea erau constrânşi să trăiască la limita subzistenţei. Aceste stări de lucruri i-au afectat masiv sănătatea părintelui Iacov. Deja suferea de câteva boli cronice. Lucrarea sa misionară era adesea un calvar pentru el - deşi niciodată n-a încetat să aibă imense bucurii pe parcursul slujirii sale. Cu toate acestea, pe timpul următorilor 20 de ani, în timp ce învăţa noi limbi şi dialecte, părintele Iacov a ctitorit o altă parohie ortodoxă, a construit biserica şi a păstorit credincioşii întru credinţa ortodoxă, pe cei ce vieţuiau în Alaska de sud-vest.

El şi-a stabilit cartierul său general misionar într-un sat de eschimoşi Yupik,

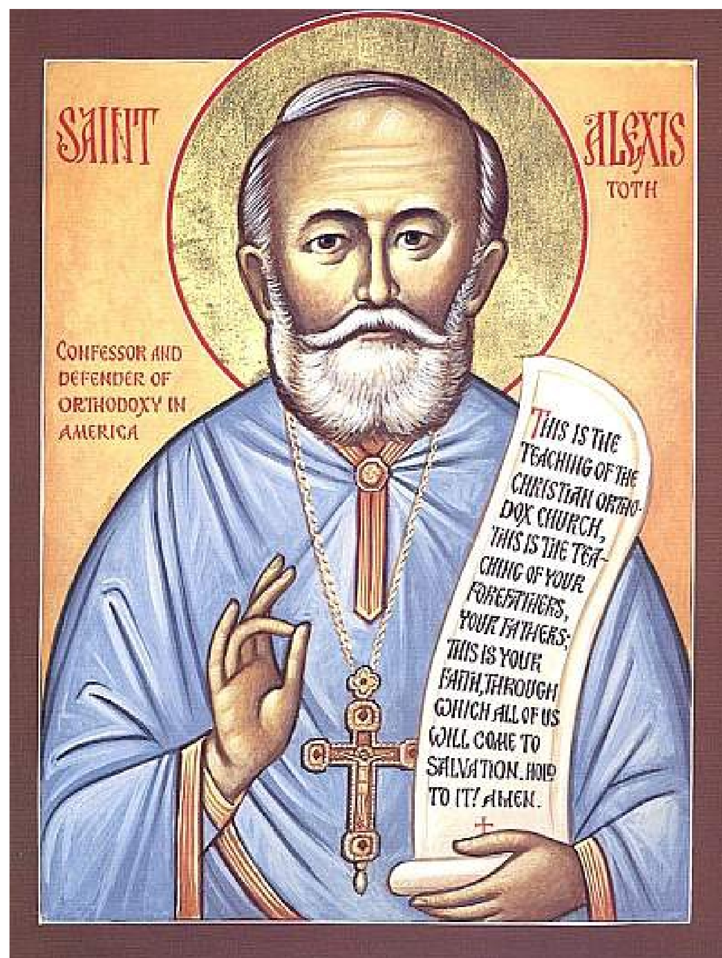
numit astăzi misiunea rusească. Din pricina vastului teritoriu care avea nevoie de îngrijire pastorală, părintele Iacov a cerut ajutor misionar suplimentar. El l-a primit sub forma unor ajutoare cu totul nedorite. Unul dintre ei, monahul Filaret, a fost în mod evident trimis în America rusească de către stareţul său pentru a scăpa de el, acolo, în mănăstirea unde vieţuia.

După numai câteva săptămâni petrecute în Alaska, acest monah l-a atacat pe părintele Iacov, mai întâi cu pistolul şi apoi cu o secure. El a trebuit să fie legat de mâini şi de picioare şi închis până când a putut fi trimis înapoi cu vaporul în obştea sa. Un alt ajutor al părintelui Iacov, părintele Gavriil, era chiar mai rău decât predecesorul său. Convins de faptul că părintele Iacov încerca să-l otrăvească, el a continuat să-i aducă bietului părinte misionar acuzaţii criminale ridicole. Acest monah a fost în cele din urmă declarat nebun şi alungat.

În timpul celor 36 de ani de grea activitate misionară, părintele Iacov a botezat 1320 de persoane. El a fost numit apostolul indienilor yupik şi athabaskani. În anul 1862, părintele Iacov s-a mutat la Sitka, acolo unde a slujit scurt timp în calitate de vicar al clerului catedralei; el şi-a petrecut cel din urmă an al vieţii la paraclisul tlingit „Sfânta Treime”. Pe data de 26 iulie 1864, părintele Iacov, aproape orb şi vieţuind într-o sărăcie lucie, s-a mutat la Domnul la vârsta de 62 de ani. A fost îngropat lângă soţia sa Ana, în paraclisul „Sfânta Treime”.

În primăvara anului 1884, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe din America a anunţat confirmarea încheierii lucrărilor de canonizare, „ale Sfântului părintelui nostru Iacov Neţvetov, luminătorul popoarelor Alaskăi”, şi a stabilit ca slujba de canonizare să aibă loc la Anchorage, pe data de 16 octombrie a aceluiaşi an. Prăznuirea lui se face pe data de 26 iulie, în ziua adormirii sale întru Domnul.

Sfântul ALEXIE TOTH

Alexie Toth (fiu al părintelui Gheorghe şi al preotesei Cecilia Toth) s-a născut pe data de 18 martie 1854, în apropiere de Epeyis, Ungaria (Slovacia de azi). El a studiat în seminarii romano-catolice şi bizantine şi, în cele din urmă, a absolvit Universitatea din Preşov, cu doctorat în teologie. S-a căsătorit cu Rozalia Mihalici, curând după absolvire. Alexie a fost hirotonit preot în anul 1878 în cadrul Bisericii greco-catolice uniate. A slujit timp de doi ani ca preot paroh, înainte de a fi numit de episcopul său în calitate de administrator de eparhie. Prezbitera (preoteasa) Rozalia a adormit curând în Domnul, ca şi unicul copil al familiei Toth.

În anul 1881, părintele Alexie a devenit directorul Seminarului din Preşov unde a predat, de asemenea, dreptul canonic şi istoria Bisericii în următorii opt ani. În anul 1889, părintele Alexie a fost trimis în America pentru a sluji acolo ca preot misionar. El şi-a început slujirea sa în America la Minneapolis, la noua biserică greco-catolică-ortodoxă rusească „Sfânta Maria". Credincioşii de la Sf. Maria erau imigranţi din Munţii Carpaţi ai Galiţiei austriece. Aceşti imigranţi erau cunoscuţi sub numele de carpato-ruşi, urgro-ruşi, galiţieni şi ruteni. În satele Carpaţilor, strămoşii lor fuseseră ortodocşi dintru începuturi, dar Biserica oficială de stat a Imperiului austro-ungar era Biserica romano-catolică şi, în acest chip, oamenii au fost obligaţi să se unească cu Roma.

În calitate de uniaţi sau catolici bizantini, li s-a îngăduit să urmeze mai degrabă ritualurile răsăritene decât cele latine în cadrul slujbelor lor bisericeşti. Biserica romano-catolică din America era pe atunci într-o stare de permanente conflicte lăuntrice. Mulţi dintre episcopii său au simţit faptul că imigranţii romano-catolici ar trebui pe deplin asimilaţi în cadrul culturii din America. Totuşi, imigranţii din răsăritul Europei doreau să-şi păstreze identitatea lor de nou veniţi din „ţările vechi". Acest lucru a avut un efect uriaş asupra greco-catolicilor care au fost obligaţi să vieţuiască sub jurisdicţia episcopilor având credinţa de rit latin (adică romano-catolică).

Aceşti episcopi îi socoteau pe greco-catolici drept o sectă rătăcită. Dar imigranţii doreau doar să se închine într-o limbă şi într-un chip pe care să-l poată înţelege. La sosirea sa în Minneapolis, părintele Alexie şi-a vizitat ierarhul, arhiepiscopul romano-catolic John Ireland. Iată cum descrie această întâlnire părintele Alexie cu propriile sale cuvinte:

„Eram uniat când am sosit în America... M-am înfăţişat dinaintea episcopului Ireland pe data de 19 decembrie 1889. I-am sărutat mâna, după obicei, şi i-am prezentat scrisorile de acreditare, uitând însă, să îngenunchiez dinaintea lui (lucru care aşa cum am aflat mai târziu, a fost greşeala mea de căpetenie). Îmi amintesc că de îndată ce a citit

faptul că sunt greco-catolic, mâinile au început să-i tremure.

„Ai soţie?”.

„Nu”.

„Dar ai avut una?”.

„Da,sunt văduv”.

Acestea fiind spuse, îmi aruncă hârtiile pe masă şi exclamă cu glas tare:

„Am scris deja la Roma, protestând împotriva unui astfel de preot ca dumneata!”.

„Ce fel de preot vreţi să spuneţi?”.

„De felul dumitale”.

„Sunt preot catolic de rit grec. Sunt uniat şi am fost hirotonit de către un episcop catolic”.

„Eu nu socotesc că nici tu şi nici acest episcop de care vorbeşti sunteţi catolici... Nu-ţi voi oferi nici o garanţie juridică spre a lucra aici”.

Arhiepiscopul Ireland, în mod oficial şi public, a interzis oricărui romano-catolic să participe la slujbele săvârşite de către părintele Alexie. Aşa încât părintele Alexie a făcut apel la episcopul său din Europa răsăriteană şi apoi la Roma, dar se pare că nimic nu s-a rezolvat. Alţi preoţi uniaţi i-au scris părintelui Alexie că şi ei fuseseră trataţi în acelaşi chip de către episcopii romano-catolici atunci când au sosit în America.

„M-am hotărât să fac ceva ce purtasem vreme îndelungată în inima mea: adică să devin ortodox. Dar cum se putea săvârşi aceasta? Trebuia să fiu foarte prudent. Nefericita Uniaţie (adică formarea Bisericii catolice uniate), izvorul declinului nostru şi al

tuturor relelor, se înfiripase printre oamenii noştri de prea mult timp. Purtasem deja acel jug pe umerii noştri timp de 250 de ani. M-am rugat fierbinte la Dumnezeu să-mi dea putere să limpezesc toate aceste lucruri parohienilor mei lipsiţi de lumină”.

În majoritatea cazurilor, oamenii aveau nevoie să fie puţin convinşi. Aceştia au propus ca el să ia legătura cu episcopul ortodox rus.

„Unii spuneau că acesta locuia la Sitka; alţii spuneau că acesta vieţuia la San Francisco... Nu ştiam absolut nimic. Ştiam doar că în San Francisco locuia un consul rus. Prin urmare, folosind numele de Andrei Potociniak, am trimis următoarea cerere la consulatul rus - „Este adevărat că un episcop rus ortodox locuieşte în San Francisco? Dacă e adevărat, cum îl cheamă şi unde locuieşte el?”. După 10 zile, a sosit o scrisoare adresată lui Mihail Potociniak, informându-l că numele ierarhului conducător era Prea Sfinţia Sa episcopul Vladimir şi că acesta locuia pe strada Powell North, 1715, în San Francisco”.

Un reprezentant din Minneapolis s-a dus la San Francisco să afle dacă acest episcop era într-adevăr ierarh ortodox sau dacă era credincios de rit vechi sau membru al vreunei secte eretice ruseşti. Episcopul Vladimir Sokolovski l-a invitat pe părintele Toth să-i facă o vizită pentru a discuta posibilitatea primirii sale în cadrul Bisericii Ortodoxe. În cele din urmă, episcopul Vladimir s-a dus la Minneapolis, iar în luna martie a anului 1891, în Duminica Ortodoxiei, părintele Alexie şi comunitatea sa, de aproximativ 361 de imigranţi ruteni, au fost primiţi în cadrul eparhiei ortodoxe de Alaska şi insulele Aleutine. Acest lucru a fost recunoscut oficial şi aprobat de către Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe ruse şi anunţat la slujba specială ţinută la catedrala Sfântul Vasilie cel Mare (aşa cum se numea ea pe atunci) la San Francisco, pe data de 28 august 1892.

Desigur, această faptă i-a nemulţumit pe mulţi dintre tovarăşii de credinţă uniată ai părintelui Alexie. Aceştia l-au socotit drept un renegat care a provocat schismă. Totuşi, şi alţi preoţi uniaţi şi-au urmat conducătorul şi au îmbrăţişat credinţa ortodoxă.

Pe parcursul a doi ani, părintele Alexie s-a mutat din Minneapolis în Wilkes-Barre, Pennsylvania. Zona care înconjura Wilkes-Barre fusese punctul central de importanţă majoră pentru imigraţia carpato-rusă în America. Părintele Alexie a continuat să lucreze cu imigranţii. El a ajutat la înfiinţarea Societăţii de ajutor reciproc ruso-ortodox spre binele poporului său. Pentru a-i educa pe cei pe care el voia să-i readucă în sânul Bisericii, părintele Alexie a scris un catehism elementar de credinţă ortodoxă intitulat „Unde trebuie căutat adevărul".

Spre sfârşitul vieţii sale, numai el singur primise aproximativ 15.000 de uniaţi. Pentru eforturile sale, părintele Alexie a fost ridicat la treapta de protoiereu stavrofor. A primit ordinul „Sfânta Ana" (pentru serviciu deosebit adus poporului rus) din partea ţarului Nicolae al II-lea şi ordinele Sf. Vladimir şi Sf. Alexandru Nevski (pentru slujire plină de abnegaţie (devotament) adusă Bisericii) din partea Sf. Tihon, pe atunci arhiepiscop al Americii de Nord.

Părintele Alexie a adormit întru Domnul la vârsta de 56 de ani, pe data de 7 mai 1909. El este înmormântat în mănăstirea „Sf. Tihon" din Canaanul de Sud, Pennsylvania. El a fost canonizat şi trecut în rândul sfinţilor Bisericii în luna mai a anului 1994, fiind socotit „mărturisitor şi apărător al Ortodoxiei în America".

Episcopul RAFAIL (HAWAWEENY)

Episcopul Rafail s-a născut la Damasc, în Siria pe data de 8 noiembrie 1960.

Imediat după naşterea sa, părinţii săi, Mihail şi Miriam, au fugit cu copilaşul lor la Beirut - cu puţin timp înainte de masacrele comise de druizi care au făcut să curgă râuri de sânge la Damasc, făcând 2500 de victime în rândul creştinilor.

Rafail a urmat Şcoala teologică (seminarul) greco-ortodox în Halki, din 1879 până în 1886. A fost hirotonit în treapta diaconiei şi apoi s-a dus în Rusia unde s-a înscris

la Academia de teologie din Kiev. Studiile sale s-au întrerupt în 1889 când a fost hirotonit preot şi numit rector al Ambasadei Patriarhiei antiohiene din Moscova.

În 1894, părintele Rafail a fost, în mod canonic, primit în cadrul Bisericii Ortodoxe ruse şi curând după aceea el a primit postul de profesor de limbă şi literatură arabă în cadrul Academiei de Teologie din Kazan. Această instituţie s-a specializat în pregătirea viitorilor preoţi pentru activitatea misionară în rândul locuitorilor musulmani din cadrul Imperiului rus. Se spera ca prin originea şi cunoştinţele părintelui Rafail să se poată înfăptui evanghelizarea Asiei central-sudice. În acelaşi an, 1894, Organizaţia siriană ortodoxă de binefacere din New York l-a rugat pe părintele Rafail să vină în America. În plus, episcopul Nicolai (Ziorov), din eparhia din America de Nord şi insulele Aleutine, umbla prin toată Rusia pentru a recruta misionari pentru a face pastoraţie în rândul imigranţilor americani.

De îndată ce s-a asigurat de faptul că membrii OSCO (Organizaţia siriană ortodoxă) fagăduiseră ascultare faţă de Sfântul Sinod al Rusiei, părintele Rafail s-a învoit să se alăture grupului misionar al episcopului Nicolai. Aceştia au sosit în America pe data de 14 noiembrie 1895. În anul 1896, părintelui Rafail i s-a conferit titlul oficial de „Conducător al Misiunii duhovniceşti ortodoxe siriene din America de Nord” şi înălţat la treapta de arhimandrit. A fost repartizat la New York pentru a organiza parohia care avea să devină, în cele din urmă, Catedrala „Sf. Nicolae” din Brooklyn. Totuşi, exact la o jumătate de an după sosirea sa pe coasta de est, arhimandritul Rafail s-a aşternut la drum în cadrul unei vizite de 5 luni, în peste 30 de oraşe aflate de-a lungul liniilor de cale ferată care se îndreptau spre vest, către San Francisco.

Obiectivul său principal era acela de a se familiariza cu creştinii americani vorbitori ai limbii arabe. Mai apoi a mai întreprins şi alte călătorii misionare de-a lungul şi de-a latul ţării. Totuşi, nu numai ortodocşii i s-au alăturat. Creştinii maroniţi şi melchiţi, precum şi musulmanii îl căutau adesea.

Pe parcursul a doi ani, el organizase deja numeroase parohii de-a lungul Statelor Unite în care erau păstoriţi americanii arabi ortodocşi. În anul 1898, Sf. Tihon (Belavin) a fost trimis în America în calitate de episcop conducător. Arhimandritul Rafail era reprezentantul comunităţii ortodoxe americane având cea mai înaltă treaptă monahală care avea să-l întâmpine. De două ori în anul 1901, arhimandritul Rafail fusese ales pentru treapta arhierească în patria sa.

De fiecare dată el a refuzat, susţinând faptul că lucrarea sa în America nu se încheiase încă. Dar, chiar şi Sf. Tihon a socotit că arhimandritul ar putea fi un minunat episcop vicar. În anul 1903, Sf. Tihon s-a dus în Rusia şi i-a cerut Sfântului Sinod să aprobe alegerea arhimandritului Rafail ca episcop-yicar spre a-i sluji în chip exemplar pe credincioşii din America. I s-a îndeplinit cererea. Hirotonirea întru arhiereu a avut loc în catedrala ortodoxă rusească „Sf. Nicolae” din Manhattan, pe data de 12 martie 1904, iar în ziua următoare a fost întronizat în scaunul episcopal în catedrala ortodoxă siriană „Sf. Nicolae” din Brooklin - cu punerea mâinilor peste capul său de către Sf. Tihon şi episcopul Inochentie (Pustinski). Episcopul Rafail devenea astfel cel dintâi episcop ortodox hirotonit pe pământ american. Cu ajutorul părintelui Alexandru Hotovţki, un tovarăş misionar din Rusia (şi editor al revistei „Mesagerul ortodox ruso-american”), episcopul Rafail a început de îndată editarea revistei eparhiale în limba arabă, intitulată „Cuvântul”.

Certurile dintre imigranţii din diferite regiuni şi sate din Orientul Mijlociu s-au dovedit a fi o provocare şi o ispită nesfârşită pentru episcopul Rafail. În plus, maroniţii (un grup creştin libanez aflat în comuniune cu Roma) s-au opus hirotonirii sale întru episcop şi drept protest au provocat o violentă tulburare pe străzile din Brooklyn, lucru care a avut drept consecinţă arestarea episcopului Rafail; dar, în cele din urmă, a fost scos de sub acuzare şi eliberat.

Episcopul Rafail a ajuns să accepte realităţile vieţii americane, refuzând să

mai lupte împotriva lor. Atunci când a văzut că tinerii din Biserică se îndepărtau de ea, deoarece nu înţelegeau limba arabă, el a insistat ca educaţia oferită în cadrul şcolii duminicale, Dumnezeiasca Liturghie şi alte slujbe să fie săvârşite în limba engleză. El a conlucrat cu Isabel F. Hapgood pentru a pregăti celebra „Carte de slujbe bisericeşti" în limba engleză, care a fost publicată sub atenta supraveghere a Sf. Tihon în anul 1906.

Încercări repetate de a-l ademeni pe episcopul Rafail să se reîntoarcă în Orientul Mijlociu, au dat greş: i s-au oferit arhiepiscopiile de Beirut, Alep, Tripoli, Tyr, Sidon şi altele. Dar el le-a respins pe toate, afirmând faptul că lucrarea sa în America nu se încheiase. El şi-a păstrat pururea loialitatea sa faţă de Biserica Ortodoxă Rusă şi a slujit ca un sol al Antiohiei în America, aflat sub jurisdicţia Moscovei.

La sfârşitul secolului, relaţiile dintre creştinii ortodocşi şi cei occidentali s-au întărit cât se poate de mult cu Biserica episcopală protestantă. Episcopalienii au fost de mare ajutor, susţinându-i financiar pe creştinii ortodocşi imigranţi. Împreună cu Sf. Tihon şi episcopii Platon şi Evdokim, episcopul Rafail a păstrat legături permanente cu Biserica Episcopală. El a fost adesea invitat să se adreseze ierarhului lor şi convenţiilor naţionale generale. S-au făcut paşi mărunţi (dar, în cele din urmă, s-a renunţat cu totul) de a cerceta posibilitatea de a-i primi pe episcopalieni în cadrul Bisericii Ortodoxe. Din pricina strădaniilor sale neobosite, în 1909, episcopul Rafail a contractat o formă gravă de reumatism care în cele din urmă a dus la îmbolnăvirea inimii. Era ţintuit la pat îndelungate perioade de timp, slăbindu-i puterile şi sănătatea odată cu trecerea anilor.

Spre sfârşitul pastoraţiei sale active, fuseseră înfiinţate peste 30 de parohii siriene în America sub directa sa supraveghere. Episcopul Rafail a adormit întru Domnul pe data de 27 februarie 1915, la vârsta de 54 de ani. Atât de mulţi credincioşi s-au perindat pe lângă sicriul său încât trupul său neînsufleţit a rămas în catedrala „Sf. Nicolae" din Brooklyn mai bine de o săptămână. S-a obţinut o permisiune specială din partea primăriei New York-ului de a fi înmormântat în spatele altarului bisericii.

Arhimandritul Sebastian Dabovici

Nicola şi Ilia Dabovici au fost printre cei dintâi pionieri sârbi care au imigrat în California. Cei doi fraţi şi-au părăsit satul lor din Sasovici, aflat în regiunea Herţeg Novi, au traversat Oceanul Atlantic, au trecut prin canalul Panama şi s-au îndreptat spre nord.

Ilia şi soţia sa Elena au sosit la San Francisco împreună cu cei doi copii ai lor

în anul 1853. Acolo s-au stabilit şi au deschis o prăvălie pentru satisfacerea nevoilor unei populaţii în creştere continuă din marele oraş din golf. Elena a mai născut un băiat, Iovan (John) după 10 ani, pe data de 21 iunie 1863. În cele din urmă ei au avut patru copii: doi băieţi şi două fete. În zilele acelea, nu exista nici o parohie ortodoxă în San Francisco. Un vapor rus a ancorat la San Francisco în anul 1857 şi un preot aflat pe vas a botezat câţiva locuitori din San Francisco. În anul 1862, un alt vas rusesc a acostat în port. Preotul de pe vas a slujit dumnezeiasca Liturghie, precum şi alte slujbe.

În anul următor, un alt preot, părintele Chiril, din Marina Imperială rusească, a slujit pentru scurtă vreme comunitatea ortodoxă din San Francisco,. Înainte de plecare, el l-a botezat pe pruncul Iovan Dabovici. În anul 1857, un grup de 16 creştini ortodocşi au constituit Biserica răsăriteană ortodoxă greco-ruso-slavonă şi Societatea de Caritate ortodoxă. Familiile ortodoxe s-au adunat laolaltă întru credinţă, prietenie şi sprijin reciproc, prăznuind sărbătorile ortodoxe şi zilele onomastice în maniera specifică din ţările lor de origine. În anul 1867, această comunitate a fost ridicată la rang de parohie, iar în anul următor, părintele Nicolai Kovigin şi citeţul Vasili Şişkin din Sitka au fost numiţi la „Casa de rugăciune a Bisericii orientale ortodoxe”, situată pe strada Greenwich nr. 504 din San Francisco.

Pe vremea când începuseră slujbele zilnice, Iovan avea deja 6 ani. El avea să scrie mai târziu:

„Îmi amintesc de cea dintâi slujbă bisericească la care m-am dus cu mama mea. Am făcut un drum lung pe străzi pline de praf şi noroi. Ploua neîncetat. Trebuia să trecem peste o scândură aruncată peste o râpă şi, în cele din urmă, am ajuns la bisericuţă. De fapt era o cameră împărţită în două şi transformată în biserică... La această slujbă participau 20 de oameni”.

Pe măsură ce creştea, Iovan îşi petrecea mai tot timpul pe lângă biserică. Pe la vârsta de 9 ani - în anul 1872 - episcopul Ioan (Mitropolski) se mutase din Alaska la San

Francisco, iar „casa de rugăciune” devenise Catedrala „Sf. Alexandru Nevski” aflată pe strada Jackson la nr. 915: cartierul general al nou înfiinţatei eparhii a insulelor Aleutine şi Alaskăi.

În anul 1874, episcopul Ioan s-a ocupat de mutarea catedralei într-o clădire mai spaţioasă de pe strada Pierce care putea, de asemenea, să adăpostească reşedinţa clericilor şi birourile eparhiale. Episcopul Ioan a fost urmat în 1881 de către episcopul Nestor (Dakkis), iar sub arhipăstorirea sa catedrala s-a mai mutat încă o dată - de data aceasta pe strada Powell, la nr. 1715, unde a fost lărgită, renovată şi închinată Sf. Ierarh Nicolae, Făcătorul de minuni.

În anul 1884, la vârsta de 21 de ani, Iovan a pornit în călătorie de-a lungul coastei Pacificului, către Alaska, unde îi ajuta pe clericii de la catedrala „Sf. Mihail” din Sitka. Era clar că Iovan fusese chemat să slujească în Biserică, aşa că în anul următor el s-a dus în Rusia unde a studiat în cadrul Academiilor de Teologie din Kiev şi Sankt Petersburg.

După ce şi-a terminat studiile, a fost tuns în monahism şi a primit numele de Sebastian. La Sankt Petersburg, a fost hirotonit în treapta diaconiei pe data de 25 decembrie 1888. În anul 1889, catedrala din San Francisco a fost distrusă de foc. A fost reconstruită şi închinată Sf. Vasilie cel Mare. Acolo avea să rămână până la distrugerea definitivă în timpul marelui cutremur şi incendiu din anul 1906. În anul 1909, proiectul de reconstrucţie al catedralei a fost reluat, de data aceasta fiind localizată în colţul bulevardului Van Ness. Catedrala cu hramul „Sf. Treime” a fost sfinţită în ziua Cincizecimii din acelaşi an.

Ierodiaconul Sebastian a revenit la San Francisco în iunie 1889 pentru a sluji în calitate de predicator în limba engleză în cadrul catedralei. Pe data de 28 august 1892 a fost hirotonit preot de către episcopul Nicolai (Ziorov) în catedrala nou construită „Sf. Vasile”. El a devenit astfel cel dintâi preot ortodox născut în America. Cea dintâi sarcină

primită în cel dintâi an de slujire pastorală a fost aceea de misionar în California şi Pacificul de nord-vest, împlinind şi slujind nevoile duhovniceşti ale creştinilor ortodocşi care se stabiliseră acolo. Tot în acest an, el a ajutat la punerea pietrei de temelie a parohiei din Seattle şi al unui paraclis în Portland, Oregon.

El şi-a petrecut anul următor la Minneapolis în calitate de preot al bisericii greco-catolice ortodoxe ruseşti „Sf. Maria", unde el a predat, de asemenea la şcoala misionară parohială. (Cu doi ani mai înainte, în 1891, episcopul Nicolai îi primise pe cei 350 de credincioşi de la „Sf. Maria" şi pe părintele lor, părintele Alexie Toth, în Biserica ortodoxă). Episcopul Nicolae l-a trimis pe părintele Sebastian la „Sf. Maria" pentru a-i ajuta pe oameni să le uşureze trecerea deplină de la catolicismul greco-catolic la Ortodoxie.

Întorcându-se pe coasta de vest, părintele Sebastian, cu ajutorul minerilor sârbi din minele de aur care vieţuiau în apropierea filonului, a construit biserica ortodoxă „Sf. Sava" în 1894, pe vârful unui deal din cimitirul sârbesc din Jackson (comitatul Amador) din California. Clopotele din turnul bisericii fuseseră trimise din Alaska. În anul următor, episcopul Nicolai i-a conferit ieromonahului Sebastian crucea de aur drept răsplată pentru strădaniile sale misionare. Fusese preot timp de doi ani.

Stabilit la San Francisco, părintele Sebastian şi-a continuat călătoriile misionare, ajutând familiile ortodoxe nevoiaşe împrăştiate de-a lungul coastei de vest: de la Virginia City, statul Nevada şi Bisbee, statul Arizona, până la Seattle şi Portland.

În luna februarie 1895, ieromonahul Sebastian s-a dus la Portland spre a vizita casele câtorva credincioşi ortodocşi care locuiau acolo şi pentru a-şi pregăti noul paraclis pentru sfinţire şi cele dintâi slujbe. Pe data de 26 februarie, părintele Sebastian a binecuvântat paraclisul şi l-a închinat „Prea Sfintei şi de viaţă dătătoarei Treimi". Imediat după aceea, el a săvârşit dumnezeiasca Liturghie. El a notat faptul că la slujbă existau doi ruşi, şase arabi şi patru sârbi. Părintele Sebastian a slujit acolo din când în când, în cei doi

ani care au urmat.

În luna noiembrie 1896, numirea sa a căpătat valenţe noi, devenind rezident şi slujitor la catedrala „Sf. Vasile” din San Francisco.

Episcopul Nicolai a cerut de îndată ca biserica Sf. Sava să fie numită drept parohie ortodoxă rusă. Părintele Sebastian şi sârbii s-au opus acestui lucru. Ei voiau ca parohia să devină sârbo-ortodoxă. Conflictul a luat sfârşit dându-se câştig de cauză comunităţii sârbeşti. În acest chip, cea dintâi parohie ortodoxă sârbească din America a luat fiinţă - deşi aflată sub protecţia episcopului misionar rus.

În timpul anului 1898, părintele Sebastian a scris şi a publicat două cărţi: „Vieţile, sfinţilor” (texte şi predici) şi „Obiceiurile, slujbele şi Sfintele Taine ale Sfintei Biserici Ortodoxe”. Această ultimă carte era un catehism în limba engleză pentru copiii ortodocşi, ca şi pentru alţii care voiau să cunoască mai multe lucruri cu privire la Ortodoxie.

El a încercat, cu binecuvântarea Sf. Sinod, să integreze persoanele neortodoxe interesate în cadrul Bisericii. El era un susţinător fervent al primirii episcopalienilor şi, împreună cu câţiva lideri de-ai lor, a prezidat o adunare specială la Fon du Lac, Wisconsin, pentru a proiecta un plan spre a duce la bun sfârşit acest lucru. Însă, această propunere, a fost în cele din urmă lăsată deoparte. În anul 1900, ieromonahul Sebastian a publicat cartea „Predici în Biserica rusă”. El a fost, de asemenea, numit în anul acela membru în cadrul Consistoriului eclesiastic Nord american (adică în Sinodul eparhial).

În anul 1902, Sf. Tihon scria faptul că părintele Sebastian era foarte folositor în propagarea şi dezvoltarea unei conştiinţe de sine eclesiastice printre slavii din America şi era cel care-i întărise pe creştinii neortodocşi (mai ales pe episcopalieni) întru învăţăturile Bisericii Ortodoxe. De îndată el s-a pus pe treabă spre a construi o bisericuţă misionară închinată Sfântului Sava.

În anul 1905, Sf. Tihon l-a înălţat la treapta de arhimandrit şi i-a încredinţat păstorirea a şase parohii ale misiunii sârbe ortodoxe din cadrul Bisericii ruse. Aceste noi responsabilităţi au necesitat mutarea la Chicago, acolo unde era concentrată misiunea sârbească. Arhimandritul Sebastian a devenit paroh al Bisericii ortodoxe sârbeşti „Sfânta Înviere" din Chicago şi a continuat să administreze misiunea de acolo. El a început publicarea ziarului „Vestitorul misiunii bisericii sârbeşti", cel dintâi ziar ortodox sârbesc din ţară.

Prin 1910, arhiepiscopul Platon era capul ierarhilor din America. Acesta nu era mulțumit de centrul sârbesc al părintelui Sebastian, aşa încât el l-a acuzat pe arhimandritul Sebastian de „ultranaționalism" sârbesc.

În anul 1912, arhimandritul Sebastian s-a învoit să plece în Serbia şi Muntenegru pentru a ajuta Biserica sârbească dezmembrată de războaiele balcanice. El s-a întors în America în anul 1914, dar imediat s-a reîntors în Serbia la începutul celui dintâi Război Mondial, din nou pentru a ajuta Biserica sârbă. Pe lângă aceasta, deoarece era cetăţean american, arhimandritului Sebastian i s-a cerut să oficieze slujbele pentru „Ziua Recunoştinţei" în cadrul comunităţii diplomatice a Consulatului Statelor Unite din Belgrad.

Prin 1913, Biserica înfiinţase un seminar teologic lângă Tenafly, statul New Jersey, închinat Sfântului Platon de la mănăstirea Studion din Constantinopol. Arhimandritul Sebastian slujea adesea la facultate, pregătea viitori preoţi, cântăreţi bisericeşti, citeţi şi profesori. Acest lucru era ceva obişnuit pentru arhimandritul Sebastian. El vieţuia foarte umil.

Episcopul Nicolai Velimirovici s-a întâlnit odată cu el la New York:

„L-am invitat la masa de prânz. Înroşindu-se la faţă, el mi-a spus «Vă mulţumesc, Prea Sfinţite Părinte, dar tocmai am mâncat o chiflă cu ultimii mei 5 cenţi». Cât despre salariu, nici vorbă de aşa ceva. «Dar n-ai nici un mijloc de trăi!». El a zâmbit

cu obişnuitul său zâmbet fascinant, copilăresc şi a citat «Îmi poartă de grijă Domnul». Şi lucru minunat, cu adevărat Domnul se îngrijea de credinciosul Său slujitor. El trăia din donaţiile binevoitoare ale oamenilor. Totuşi, cu buzunarele goale, el îşi plănuia călătorii în Alaska, Japonia şi în Europa".

Se spune că, mult mai târziu, el a vândut bastonul Sf. Tihon (primit în momentul când fusese numit în treapta de arhimandrit) şi a folosit banii încercând să uşureze suferinţele Sf. Tihon aflat în mâinile comuniştilor.

Arhimandritul Sebastian era cunoscut pentru faptul că purta cu dânsul un geamantan plin cu cărţi religioase: Noul Testament, broşuri, predici, pamflete şi cruciuliţe pentru copii. El le oferea pretutindeni unde se ducea, explicând faptul că e mai bine a da decât a primi.

Spre sfârşitul celui dintâi război mondial, parohiile sârbeşti din America de Nord (19 la număr pe vremea aceea) au părăsit Misiunea americană ortodoxă rusească spre a forma propria lor eparhie aflată sub jurisdicţia Bisericii din Serbia. În anul 1916, arhimandritul Sebastian (care fusese folositor în acest transfer) a cerut ierarhilor Bisericii ruseşti ca şi el să fie eliberat pentru a putea sluji Biserica sârbească; aceasta i s-a acordat în 1917. Apoi a pornit de pe o coastă oceanică spre alta şi chiar în Orientul Îndepărtat în călătoriile sale misionare.

După perioada de timp misionară petrecută în America, el a traversat Atlanticul în anul 1936 pentru ultima oară şi s-a stabilit în Serbia. Până în anul 1938, el a locuit la Belgrad, pe terenurile patriarhiei. Mai apoi, s-a mutat în oraşul său natal Herţeg Novi, iar în cele din urmă s-a stabilit la Ziţa, pe coasta dalmată. De acolo îi scria el unui prieten din California, în ultimii săi ani de viată:

„Nu mă simt bine acum. Trupul meu slăbeşte din ce în ce mai mult. Aş mai dori să văd odată „Golden Gate". Cele mai dragi amintiri din copilărie îmi vin în minte din San Francisco şi din statul în care m-am născut. Îi sunt recunoscător Prea Sfinţiei Sale,

episcopului Nicolai Velimirovici, care face tot ceea ce îi stă în putinţă spre a-mi restabili sănătatea”.

La reşedinţa sa din mănăstirea Sf. Sava din Ziţa, episcopul Nicolai a venit să-l viziteze pe data de 30 noiembrie 1940. Părintele Sebastian stătea într-un fotoliu. Respiraţia i se îngreuiase. Episcopul l-a întrebat dacă avea vreo dorinţă anume. Părintele Sebastian şopti: „Doar Împărăţia Cerurilor”. Acestea au fost ultimele sale cuvinte. Curând după aceea, adormi întru Domnul. A fost îngropat în ziua următoare în mănăstire de către prietenul, duhovnicul şi tovarăşul său misionar din America, episcopul Nicolai.

Consulul general al Americii a sosit de la Belgrad pentru înmormântare, deoarece arhimandritul Sebastian era cetăţean american. Inscripţia gravată pe crucea sa de piatră sună astfel: „Cel dintâi apostol ortodox sârb”.

Pe timpul celor 77 de ani de viaţă petrecuţi pe pământ, arhimandritul Sebastian a traversat Oceanul Atlantic de 15 ori şi pe cel Pacific de 9 ori. El a petrecut 57 de ani în America şi 20 de ani în străinătate (majoritatea acestora în Serbia). A fost preot vreme de 48 de ani. În clipa morţii, tot ceea ce mai avea asupra sa era crucea sa de aur, câteva note şi cărţi. Toate celelalte lucruri le dăduse săracilor şi nevoiaşilor.

Protoiereul ALEXANDRU HOTOVIȚKI

SAINT
ALEXANDER

ST. ALEX-
-ANDER
HOTOVITSKY
HIEROMARTYR
OF THE BOLSHEVIK
YOKE
MISSIONARY
OF AMERICA

Alexandru Alexandrovici Hotoviţki s-a născut la Jitomir, Kremneţ, în regiunea Volinia din Rusia, în anul 1871. Tatăl său era rectorul seminarului teologic Volinia. Tocmai aici, tânărul Alexandru şi-a efectuat studiile şi s-a dus mai departe la Academia de Teologie din Sankt Petersburg pentru a-şi aprofunda studiile.

Alexandru a absolvit academia în anul 1895. De îndată s-a înscris pentru a fi admis în cadrul Misiunii nord-americane. Cererea i-a fost acceptată, şi astfel l-a însoţit pe episcopul Nicolai (Ziorov) în America, în acelaşi an. În ianuarie 1896, Alexandru s-a căsătorit cu Maria Şerbutchin. La patru săptămâni după cununia lor, Alexandru a fost hirotonit diacon şi apoi preot. A fost numit paroh al nou înfiinţatei parohii „Sf. Nicolae" din New York care avea să devină Catedrala ortodoxă rusă din Manhattan. Sediul parohiei ocupa o casă pe Bulevardul al doilea, acolo unde credincioşii se închinau la parter, iar familia părintelui Alexandru vieţuia deasupra.

În anul 1901, părintele Alexandru a călătorit prin Rusia pentru a strânge fondurile necesare construirii catedralei, care avea să fie înălţată pe strada de răsărit 97. Sfântul Tihon (Belavin) a sfinţit biserica în noiembrie 1902. După 1903, catedrala „Sf. Nicolae" devenise centrul eparhiei misionare ortodoxe ruseşti din America.

În toţi aceşti ani de lucrare pastorală, părintele Alexandru a ajutat la înfiinţarea de parohii pe toată coasta răsăriteană a Americii şi în Canada. El a fost editorul „Mesagerului ortodox americano-rus", publicaţia cea mai importantă a Bisericii americane în limbile rusă şi engleză. Datorită slujirii sale proeminente de promovare şi răspândire a Bisericii Ortodoxe din America, părintele Alexandru a fost înălţat la treapta de protoiereu de către Sf. Tihon în anul 1901 - la numai cinci ani după hirotonirea sa întru preoţie. El s-a întors în Rusia, în februarie 1914. De aici înainte, orice informaţie cu privire la activitatea părintelui Alexandru dispare.

Ştim că a slujit personalul celebrei catedrale „Hristos Mântuitorul" din

Moscova şi că a fost numit pentru o vreme administrator al catedralei „Adormirii Maicii Domnului" (Uspenski) din Helsinki, Finlanda. Anii petrecuţi în America i-au afectat stilul de viaţă după întoarcerea sa în Rusia. Printre alte lucruri el a continuat să-şi poarte părul şi barba tunse scurt şi vorbea iute „în stil american".

Se pare că părintele Alexandru ar fi fost trimis în Siberia sau în lagărul de concentrare de pe insula Soloveţki, sau în amândouă, pe rând. El a primit cununa muceniciei întru Hristos Domnul din mâinile comuniştilor sovietici cam în jurul anului 1930.

Protoiereul IOAN KOCIUROV

Ioan Kociurov s-a născut pe data de 13 iunie 1871 în satul Bigildino (Surka) din districtul Donkovski aflat în cadrul provinciei Riazan din Rusia. Tatăl său era preot de ţară. Ioan a studiat la Academia de Teologie din Sankt Petersburg la începutul anilor 1890, atunci când l-a întâlnit pe episcopul Nicolai (Ziorov) al Insulelor Aleutine şi Alaska (eparhia misionară din America). După absolvirea Academiei în 1895, Ioan l-a rugat pe episcopul Nicolai să-i îngăduie să facă parte din cadrul Misiunii din America. Deşi nu fusese încă hirotonit, a fost numit preot paroh la parohia „Sf. Vladimir" din Chicago, precum şi preot-delegat al misiunii slovace din Streator, Illinois, aflată la 90 de mile depărtare de Chicago. După absolvirea academiei teologice, s-a căsătorit cu Alexandra Vasilievna, fiica unui preot din Sankt Petersburg. În august, Ioan fusese deja hirotonit

preot, iar în octombrie se afla în Chicago.

În parohia „Sf. Vladimir” din Chicago, slujbele se săvârşeau la parterul unei case, iar etajul slujea drept locuinţă pentru preot, dascăl şi familiile lor. Adunarea credincioşilor era formată din ruşi, sârbi, galiţieni, bulgari şi arabi. Ştia că parohia avea nevoie de o clădire bisericească corespunzătoare care să satisfacă nevoile credincioşilor ortodocşi din Chicago. Părintele Ioan s-a dus în Rusia şi a strâns fonduri apreciabile în contul clădirii bisericii din parohia sa. S-a întors la Chicago şi a cerut ajutorul unor cetățeni de vază.

În cele din urmă şi cu ajutorul unuia dintre cei mai de vază arhitecţi ai vremii, părintele Ioan s-a îngrijit de proiectul şi construcţia catedralei „Sfânta Treime”, o îmbinare înnoitoare de arhitectură bisericească rusească tradiţională şi arhitectura americană a secolului al 20-lea. După ce catedrala a fost terminată, Sf. Tihon (Belavin) a săvârşit slujba de sfinţire.

Pe lângă călătoriile sale misionare lunare la Streator, părintele Ioan s-a dus şi în alte oraşe şi state din America: Hartstone, Oklahoma, Hovaktown, Arkansas, Buffalo, New York, precum şi în Joliet şi Madison, Illinois. O grijă permanentă a părintelui Ioan era convertirea catolicilor bizantini, ajutându-i să se reîntoarcă în Biserica-mamă. El a acţionat în acest scop şi i-a încurajat şi pe alţii să procedeze la fel. S-a implicat, de asemenea, în educarea creştinească a tinerilor, pentru a sădi într-înşii seminţele sănătoase religioase şi morale de care aveau nevoie în cadrul societăţii secularizate.

Vieţuind în Illinois, părintele Ioan a devenit unul dintre preoţii cei mai izolaţi din eparhia americană. Totuşi, soţia sa Alexandra şi cei trei fii ai lor reprezentau pentru el un izvor de putere pentru a sluji comunitatea de credincioşi. Fraţii săi întru preoţie din întreaga biserică îl aveau la mare stimă şi iubire. Ţarul i-a conferit ordinul „Sf. Ana” în anul 1903. Sf. Tihon l-a ridicat la treapta de protoiereu înainte ca amândoi să plece din America în anul 1907.

Părintele Ioan petrecuse 12 ani de nevoinţă în această eparhie misionară şi s-a întors în Rusia unde a fost martirizat de către bolşevici în timpul Revoluţiei. La Ţarskoe Selo, lângă Petrograd, slujea adesea. El a intrat în conflict cu un grup de revoluţionari mânioşi şi destrăbălaţi pentru că aceştia îi perturbau slujbele cele dumnezeieşti. Marinarii l-au atacat şi l-au împuşcat, trăgându-l pe şinele de cale ferată până când a murit. El a fost cel dintâi preot-martir al revoluţiei ruse. Data uciderii sale este oferită în chip diferit: 1 noiembrie, 13 noiembrie sau chiar 8 decembrie 1917. Nu există o dată precisă a martiriului său.

O relatare contemporană sună aşa:

„El a primit moarte mucenicească din mâinile marinarilor bolşevici... Aceşti revoluţionari i-au obiectat părintelui Ioan faptul de a fi săvârşit o slujbă pentru mântuirea Rusiei. Refuzând să înceteze slujba, a fost ucis”.

În alt loc: „Protoiereul Ioan Kociurov a fost împuşcat mortal în veşmintele sale preoţeşti. Rănit, cade la pământ şi suspină amar, având convulsii înaintea morţii. O voce din mulţime strigă: «Să-l ucidem ca pe un câine»”.

Odată cu martiriul său, cel care prin vărsarea sângelui său şi-a sfinţit patria, venerarea vieţii şi nevoinţelor sale au continuat şi s-au intensificat atât în Rusia, cât şi în America.

Episcopul Nicolai Velimirovici

Nicolai Velimirovici s-a născut într-o familie mare de ţărani în satul Lelih din Serbia, pe data de 23 decembrie 1880. Tânărul Nicola şi-a început educaţia în Lelih, iar mai apoi s-a dus în capitala ţării, Belgrad, pentru a urma cursurile Seminarului Teologic „Sf. Sava", pe care l-a absolvit în anul 1902, la vârsta de 22 de ani. A intrat apoi la facultatea de teologie din Berna, Elveţia în 1905, iar în 1909 şi-a luat doctoratul în patrologie - primul dintre numeroasele doctorate pe care avea să le dobândească.

Mai târziu, în acelaşi an, s-a reîntors în Serbia şi a fost tuns în monahism în cadrul mănăstirii Rakoviţa, primind numele de Nicolai. Peste puţin timp, a fost hirotonit preot şi mai apoi a fost înălţat la treapta de arhimandrit. La doi ani după hirotonirea întru preoţie, a fost primit în calitate de profesor în cadrul Seminarului teologic „Sf. Sava” din Belgrad, acolo unde a predat până în 1915. În timpul celor patru vacanţe de vară, arhimandritul Nicolai s-a dus la studii în Rusia. Când a izbucnit cel dintâi Război Mondial, arhimandritul Nicolai a fost trimis în Anglia, în cadrul unei misiuni diplomatice.

Pe când se afla acolo, conferenţia la Universitatea Oxford, iar mai târziu şi-a dat doctoratul în filozofie la Universitatea King's College. În acelaşi timp, a primit doctoratele onorifice din partea universităţilor din Cambridge şi Glasgow. S-a întors în Serbia în 1919 şi a fost ales şi hirotonit episcop în acelaşi an, la vârsta de 39 de ani. I s-a încredinţat eparhia de Ziţa şi mai apoi cea din Ohrida. Şi-a petrecut anii 1921 şi 1922 în calitate de episcop misionar în America, înfiinţând şi administrând eparhia ortodoxă sârbă din Statele Unite şi Canada.

După cei doi ani petrecuţi în America, s-a reîntors în Ohrida, acolo unde şi-a reluat arhipăstorirea celor două eparhii sârbeşti, unde a rămas până în 1934, când s-a întors la Ziţa până la prăbuşirea Iugoslaviei în cel de-al doilea război mondial.

În timpul celui de-al doilea Război Mondial, naziştii au ocupat Iugoslavia. A izbucnit războiul civil între sârbi. În plus, sute de mii de creştini ortodocşi au fost torturaţi sau masacraţi de către croaţi, aflaţi sub înrâurirea (influența) naziştilor. Grupuri noi de sârbi erau trimişi în lagărele de concentrare naziste. Patriarhul sârb Gavrilo şi episcopul Nicolai au fost trimişi în lagărul de concentrare de la Dachau unde - deşi au pătimit cumplit - amândoi au supravieţuit războiului.

Câţiva ani mai târziu, episcopul Nicolai spunea că vorbise cândva cu un cuvios din Sf. Munte. Tânărul Nicolai l-a întrebat pe monah: „Care este nevoința dumitale duhovnicească de căpetenie?”. Bătrânul i-a răspuns: „Desăvârşita vedere şi simţire a

prezenţei lui Dumnezeu". „Chiar de atunci", spunea episcopul Nicolai, „am încercat să vizualizez prezenţa lui Dumnezeu. Şi deşi am reuşit aceasta foarte puţin, acest lucru m-a ajutat enorm să nu păcătuiesc în libertate şi să nu cad în deznădejde în închisoare. Dacă am păstra vederea nevăzutului Dumnezeu, am fi mai fericiţi, mai înţelepţi şi mai puternici în orice domeniu de viaţă".

Deoarece războiul se apropia de sfârşit, episcopul Nicolai şi patriarhul Gavrilo au fost eliberaţi de la Dachau.

Patriarhul Gavrilo s-a întors în Iugoslavia, dar nu şi episcopul Nicolai, după ce acesta a aflat că nu este dorit în Serbia. În anii ce au urmat după război, capilor Bisericii nu li s-a îngăduit să propovăduiască Evanghelia şi să răspândească învăţătura de credinţă ortodoxă în Iugoslavia. Episcopul Nicolai a simţit că i-ar putea sluji cel mai bine pe credincioşii Bisericii sale din străinătate, aşa că s-a hotărât să rămână în exil. Mai întâi s-a dus în Anglia, dar peste un an, în aprilie 1946, el s-a hotărât să se ducă din nou în America. De data aceasta el avea calitatea de refugiat, fară să fi primit vreun statut oficial în cadrul Bisericii.

A ajuns la Catedrala ortodoxă sârbă din New York. De asemenea, a predat teologia la Seminarul ortodox sârbesc din Libertyville, Illinois, până în anul 1949. Episcopul Nicolai s-a mutat la Seminarul ortodox rus „Sf. Vladimir" din New York şi mai apoi la mănăstirea Sf. Tihon şi la Seminarul din Canaanul de Sud din Pennsylvania. Acolo putea să predea, să predice, să continue să scrie şi să-şi urmeze propriile studii. Pe lângă doctoratele obţinute la Berna şi Oxford, episcopul Nicolai a primit şi titlul de doctor al Universităţilor din Halle, Germania, Sorbona, de la Paris şi Universitatea Columbia din New York. A început ca profesor la seminarul Sf. Tihon, dar în cele din urmă a fost numit director.

Pe vremea aceea, majoritatea cursurilor de la Sf. Tihon erau predate în limba rusă, dar episcopul Nicolai a predat doar în limba engleză. Numeroşi membri ai facultății

n-au fost de acord cu hotărârea sa, unii chiar îl dispreţuiau, dar episcopul ştia că era important ca studenţii să-şi audieze cursurile în limba lor proprie. În cele mai multe situaţii, el îşi ţinea predicile în limba engleză în biserica mănăstirii de la seminarul Sf. Tihon, aşa încât toţi - monahi, seminarişti şi laicii care participau la Sf. Liturghie - îl puteau înţelege. Oamenii se plângeau adesea cu privire la utilizarea limbii engleze, dar el obişnuia să răspundă: „Aţi învăţat şi aţi auzit destule. E timpul ca seminariştii să înveţe ceva".

Unul dintre studenţi scrie despre episcopul Nicolai: „El suspina mult când se ruga şi înaintea întregii asistenţe se ruga în chip spontan pentru noi şi întregul seminar. El cunoştea forţele şi neputinţele fiecărui elev de seminar. Uneori stătea, în vreo seară caldă de toamnă şi cânta din fluier, lacrimi amare şiroindu-i pe obraji, amintindu-şi de iubita lui Serbie. El a supravieţuit, de asemenea, lagărului de concentrare de la Dachau. Atunci când studenţii se plângeau de mâncare, el obişnuia să spună: „Nici nu ştiţi cât de rea era hrana. Noi aveam obiceiul s-o căutăm prin cutiile de gunoi de la Dachau». Dar, altminteri, el nu pomenea de suferinţele sale".

Sănătatea episcopului Nicolai fusese slăbită de prizonieratul de la Dachau. În ciuda sănătăţii sale precare, el a rămas totuşi într-un permanent contact cu credincioşii din bisericile sârbeşti şi alte biserici ortodoxe. El îşi preda orele de seminar cu entuziasm, cu forţă şi pătrundere sufletească profundă. El se ducea adesea la Casa Bisericii sârbeşti din New York şi acolo îşi primea fiii duhovniceşti şi pe alţi vizitatori. Toţi cei cu care coresponda, fiii săi duhovniceşti, studenţii şi tovarăşii săi întru monahism, precum şi toţi cei ce îl cunoşteau, veneau să-l privească cu dragoste şi respect.

Episcopul Nicolai a adormit întru Domnul într-o duminică, pe data de 18 martie 1956, la mănăstirea „Sf. Tihon". Peste alte zece zile, trupul i-a fost adus spre înmormântare la mănăstirea sârbească „Sf. Sava" din Libertyville, Illinois, acolo unde a rămas până pe data de 24 aprilie 1991. La acea dată trupul i-a fost dus în Iugoslavia şi

purtat prin numeroase oraşe şi sate. După propria sa dorinţă trupul i-a fost în cele din urmă îngropat în satul său natal, Lelich, în Serbia, pe data de 12 mai 1991. Rămăşiţele sale pământeşti s-au alăturat celor ale părinţilor şi nepotului său, episcopul Iovan Velimirovici. În 1987, episcopul Nicolai a fost canonizat de către eparhia locală drept sfânt al Bisericii Ortodoxe.

Arhiepiscopul IOAN MAXIMOVICI

Mihail Maximovici s-a născut într-o familie nobilă, pe moşia lor de la ţară, de lângă Harkov, în Ucraina, pe data de 4 iunie 1896. Numele tatălui său era Boris, iar al mamei era Glafira. Deşi trăiau în Ucraina, strămoşii săi erau din Siberia.

Tânărului Mihail i-a venit greu să se hotărască dacă să intre în cadrul armatei sau să rămână în viaţa civilă. El şi-a început studiile la Academia Militară Poltava din

apropiere, unde s-a dovedit un student eminent. Îi displăceau însă profund două obiecte obligatorii: educaţia fizică şi dansul. Era iubit de toţi în şcoală şi avea foarte bune rezultate la învăţătură. Dar simţea că viaţa îi putea oferi ceva mult mai important decât cariera militară. El şi-a dat seama timpuriu că dragostea sa faţă de Biserică l-ar putea conduce în cele din urmă tocmai în acea direcţie. Această recunoaştere a fost observată şi de către preotul Academiei şi chiar de către episcopul de Harkov.

După absolvirea Academiei militare, Mihail a intrat la Facultatea de drept din Harkov. Pe când se afla acolo, cufundat în studiile sale, Mihail a avut ocazia de a-l întâlni pe episcopul (în cele din urmă devenit patriarh) Varnava al Serbiei. El a ascultat direct de la episcop de cumplitele, uriaşele suferinţe ale poporului sârb aflat sub jugul otoman. Pe vremea aceea sârbii luptau împotriva a trei adversari: Germania, Austria şi Turcia. Mihail a absolvit şi facultatea de drept în 1918 - la vârsta de 22 de ani - şi a lucrat o vreme în sistemul judiciar. Mai apoi a remarcat faptul că, în timp ce studia ştiinţele laice la şcoală, el cerceta din ce în ce mai mult ştiinţa ştiinţelor: viaţa duhovnicească.

Odată cu evenimentele legate de revoluţia rusă, familia Maximovici s-a refugiat în Iugoslavia. Mihail şi-a început studiile teologice la Universitatea „Sf. Sava”. El le-a absolvit în 1925, a fost tuns în monahism, primind numele de Ioan (Sf. Ioan al cărui nume l-a primit, îl avea şi o rudă îndepărtată, de asemenea monah: Sf. Ioan, mitropolitul de Tobolsk care a trăit în anii 1700). Părintele Ioan a fost curând după aceea hirotonit diacon şi apoi preot. El a predat teologia la Şcoala Superioară de stat sârbească, iar apoi a fost numit profesor la Seminarul „Sf. Ioan Teologul” din Bitol, aflat în cadrul eparhiei de Ohrida.

Viaţa ascetică a ieromonahului Ioan (care consta, printre altele, doar dintr-o singură masă luată zilnic în timpul Sfântului şi Marelui Post, iar în timpul Săptămânii Sfinte lua numai anafură şi aghiasmă în fiecare zi; rugăciunea necontenită şi studiul Sf. Scripturi, privegherile de noapte şi somnul moţăit de doar câteva ore la miezul nopţii etc.)

i-au atras atenţia episcopului din eparhia respectivă, Nicolai Velimirovici. Episcopul avea adesea cuvinte alese la adresa părintelui Ioan: „Dacă vreţi să vedeţi un sfânt, mergeţi la Bitol şi uitaţi-vă la părintele Ioan”, spunea el. „Ascultaţi-l pe părintele Ioan, căci el este un înger al Domnului sub chip de om”. De fapt, aproape toţi cei care-l cunoşteau, erau convinşi că părintele Ioan ducea o viaţă „îngerească” (adică, viaţă monahală) cu toate fibrele fiinţei sale.

Părintele Ioan avea multă energie, nevoindu-se din zori până după miezul nopţii. Nu era vorbăreţ, deşi atunci când vorbea, tot ceea ce spunea era plin de miez. Avea simţul umorului şi o memorie de elefant. Nu era prea înalt şi avea un mic defect de vorbire: se bâlbâia. Nu dormea în pat, ci pe un scaun în care de-abia aţipea din când în când în toiul nopţii.

În 1934, Sinodul episcopilor Bisericii ortodoxe ruse din străinătate l-au ales pe părintele Ioan în scaunul episcopal şi l-au trimis la Shanghai în calitate de episcop vicar al eparhiei Roca din China. Această numire a venit ca o surpriză deplină pentru părintele Ioan; el îi spunea, într-o bună zi, unui prieten că Sinodul îi trimisese din greşeală înştiinţarea alegerii în fapt a unui alt ieromonah cu numele de Ioan. Când a descoperit că el era părintele Ioan, cel aflat în chestiune, el afirmă că era vorba de o greşeală şi mai mare. El a refuzat din pricina bâlbâielilor de care suferea.

Dar episcopii îi amintiră că până şi proorocul Moise avusese un defect de vorbire asemănător. Părintele Ioan a fost hirotonit episcop pe data de 28 mai 1934. Episcopul Ioan, acum în vârstă de 39 de ani, a sosit cu vaporul la Shanghai în luna noiembrie a anului următor. Printre sarcinile sale de episcop nou numit erau terminarea catedralei, construirea de biserici parohiale, o cantină pentru săraci, un orfelinat, un spital, etc.; rezolvarea unor dispute cu caracter juridic (între sârbii, ruşii, grecii şi ucrainienii din Shanghai); educaţia etnică şi religioasă a copiilor ortodocşi, etc.; fară a mai pune la socoteală grija deplină arhipastorală a turmei sale duhovniceşti.

Obişnuinţa sa duhovnicească şi liturgică zilnică consta dintr-o priveghere totală; cea mai mare parte a nopţii o petrecea în rugăciune particulară, dumnezeiasca Liturghie, ceasurile zilei, etc. Se spune că îi vizita pe bolnavi şi pe cei aflaţi în închisori zilnic, luând cu sine Sfintele Taine, aşa încât să-i poată împărtăşi. Adesea îi strângea pe copiii bolnavi şi înfometaţi de pe străzile oraşului şi le oferea adăpost în orfelinatul său (avea o dragoste aparte pentru toţi tinerii). Nu toţi locuitorii Shanghai îşi puteau permite suficientă îmbrăcăminte şi mulţi umblau fară haine şi încălţări. Episcopul Ioan le dădea adesea haine (uneori chiar pe ale sale) celor nevoiaşi. El era un vizitator asiduu al închisorilor şi azilurilor de bătrâni din Shanghai, vizitând pe toată lumea, fie că acei oameni erau ortodocşi sau nu.

După sfârşitul celui de-al doilea Război Mondial, patriarhia Moscovei a căutat să întărească legăturile sale cu credincioşii ortodocşi din Orientul Îndepărtat. Cei mai mulţi episcopi din zonă şi-au reafirmat supunerea faţă de Patriarhie, dar episcopul Ioan a refuzat net: „Eu sunt supus Sinodului din străinătate şi voi merge pe calea care ei mi-o arată”. Greutatea era aceea că mulţi (inclusiv episcopul Ioan) credeau că supunerea sub omoforul Patriarhiei de Moscova era aceeaşi cu supunerea faţă de sovietici.

Ei socoteau că Patriarhia Moscovei nu era nimic altceva decât o marionetă a guvernului sovietic. Episcopul Ioan era împotriva unei astfel de ascultări. Deci, Sinodul din afara graniţelor Rusiei l-a înălţat pe episcopul Ioan la treapta de arhiepiscop de China, cu ascultare directă faţă de ROCA. Arhiepiscopul Ioan şi-a continuat grija sa exemplară şi jertfa extraordinară faţă de credincioşi.

În anii 1940, Partidul Comunist Chinez a venit la putere şi mulţi ruşi s-au refugiat în străinătate, în Filipine sau în alte părţi ale Asiei. Condiţiile lor de viaţă erau primitive. Arhiepiscopul a zburat în curând cu avionul de la Tubabal (Filipine) la Washington D.C., unde a reuşit să obţină permisul de imigrare şi naturalizare în Statele Unite a refugiaţilor ruşi. În anul 1951, Sinodul dinafara graniţelor Rusiei l-au numit pe

arhiepiscopul Ioan la Paris şi Bruxelles, unde a funcţionat ca arhipăstor al eparhiei vest europene a ROCA.

În timp ce se afla în Europa, arhiepiscopul Ioan a devenit preocupat de vieţile mai multor sfinţi care fuseseră veneraţi în occident, dar care erau necunoscuţi sau uitaţi în răsăritul ortodox (de pildă Sf. Patrick al Irlandei). Datorită eforturilor sale, în calendarul ortodox s-au adăugat numeroşi sfinţi spre a fi prăznuiţi.

În anul 1962, arhiepiscopul Ioan a fost numit în eparhia Americii de Vest şi San Francisco. I s-a încredinţai dificila sarcină de a termina construcția catedralei, lucrare care încetase din pricina lipsei de fonduri, dar şi din cauza certurilor din sânul comunităţii parohiale.

Dar datorită lui, în 2 ani catedrala a fost terminată. Cei care-l cunoşteau spuneau că în fiecare zi din Postul cel Mare el servea mâncare chinezească cu sos de soia! Şoferii săi spuneau că în drumurile sale, fiind purtat prin San Francisco, ori de câte ori trecea pe lângă o biserică, se oprea din vorbă se însemna cu semnul crucii şi apoi continua conversaţia. Câteva semne şi minuni s-au arătat în viaţa arhiepiscopului Ioan. Era dăruit cu darurile străvederii şi înaintevederii, iar rugăciunile sale aduceau de îndată vindecări minunate. În multe, multe cazuri, oamenii fuseseră ajutaţi în chip minunat prin grija lui plină de iubire pentru bunăstarea şi mântuirea lor.

Într-un pelerinaj la Seattle, însoţind icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, arhiepiscopul Ioan a adormit întru Domnul după Dumnezeiasca Liturghie săvârşită în data de 2 iulie 1966 (19 iunie pe calendarul vechi, pe care-l folosea arhiepiscopul). După ce a fost adus la San Francisco, trupul său a stat în catedrală până în momentul înmormântării, care a avut loc pe data de 7 iulie. În tot acest timp, trupul său n-a dat nici cel mai mic semn de descompunere (nu a fost îmbălsămat după moarte). După înmormântare, sicriul său a fost aşezat în cripta paraclisului aflată la subsolul catedralei. Această înmormântare, cu totul aparte, a necesitat aprobarea specială a primăriei din San

Francisco.

George Christopher, un mirean ortodox grec, care mai apoi a ajuns primarul oraşului San Francisco, a asistat la înmormântare. De-a lungul anilor ce au urmat morţii sale, reputaţia arhiepiscopului Ioan a crescut rapid. Mulţimi de credincioşi au organizat pelerinaje la mormântul său începând cu vara anului 1966. Veşti cu privire la minunile săvârşite prin mijlocirea rugăciunilor sale (asemănătoare celor întâmplate pe parcursul vieţii sale) continuă să ne parvină de la numeroase persoane, atât ortodoxe, cât şi neortodoxe, creştini şi necreştini.

În anul 1993, o comisie specială a fost formată spre a examina rămăşiţele pământeşti ale arhiepiscopului. Această comisie a raportat faptul că moaştele sale rămăseseră intacte de-a lungul atâtor ani de la adormirea sa întru Domnul. Acesta este un semn oferit, din bunăvoinţa Domnului, anumitor persoane ale căror vieţi dovedesc o credincioşie desăvârşită.

Pe data de 2 iulie 1994 - la cea de-a 27-a prăznuire a adormirii sale întru Domnul -, arhiepiscopul Ioan Maximovici a fost canonizat de către Biserica Ortodoxă Rusă din exil numindu-l „Făcătorul de minuni din Shanghai şi San Francisco”.

Matiușca OLGA MIHAIL

de Preot Ioan Şimcik

Sfinţi ai Americii de Nord - ştiuţi şi neştiuţi, în timp ce până nu demult toţi sfinţii canonizaţi ai Americii de Nord au fost bărbaţi, în ultimii câţiva ani, o femeie ortodoxă, băştinaşă din America s-a făcut cunoscută treptat din ce în ce mai multor

persoane, mai cu seamă altor femei ortodoxe. Matiuşka Olga Mihail a fost soţia protoiereului Nicolai O. Mihail din satul Kwethluk aflat de-a lungul râului Kuskokwin din Alaska.

Aşa cum este ea descrisă în cartea Preotului Mihail Oleksa - „Alaska ortodoxă”, ea „nu era impresionantă nici din punct de vedere fizic şi nici nu era o personalitate remarcabilă”. Ea a crescut opt copii până la vârsta maturităţii, dând naştere câtorva fără asistenţa vreunei moaşe. În timp ce soţul ei era plecat, având grija multor altor parohii, ea se ocupa de creşterea copiilor şi de ajutorarea altor oameni. Ne amintim de istorisirea Tavitei din „Faptele Apostolilor” (9, 36) când auzim că „pe lângă faptul că ea însăşi cosea hainele părintelui Nicolai şi meşterea papucei şi pantofiori frumoşi pentru copiii ei, ea mai cosea sau împletea şosete şi pulovere de lână, ori haine de blană pentru alţii”.

„Nu întâlneai vreun prieten sau vecin care să nu fi posedat ceva lucrat de mâinile Matiuşkăi. Parohii aflate la sute de mile depărtare primeau daruri neaşteptate, cizme de iarnă tradiţionale pentru eschimoşi („mukluks”) spre a le vinde şi a pune deoparte banii câştigaţi în contul construirii de biserici. Toţi clericii parohiilor ortodoxe purtau mănuşi sau şosete din lână lucrate de Matiuşka pentru ei”.

În timp ce împlinea multe alte treburi (ca de pildă pregătirea prescurilor pentru Proscomidie), lucru care este adesea săvârşit de preotese, ea mai ştia pe dinafară imnele multor zile praznicale, inclusiv pentru Duminica Floriilor, Săptămâna Patimilor Domnului şi cântările Paştilor în limba Yupik (limba ei maternă, de fapt a eschimoşilor). După ce a supravieţuit în chip miraculos unui cancer instalat brusc, ea a sucombat ulterior, odată cu revenirea bolii, pregătindu-se pentru a întâmpina moartea cu mare curaj şi credinţă, lucru care s-a şi întâmplat pe data de 8 noiembrie 1979. Se părea că zăpada şi sloiurile de gheaţă de pe râu, normale pentru acea perioadă a anului îi va împiedica pe mulţi să ia parte la înmormântare. Dar vremea s-a schimbat deodată în bine, iar un vânt ce

bătea dinspre sud a ajutat la topirea gheţii şi a zăpezii, îngăduind astfel credincioşilor veniţi din satele învecinate să poată ajunge la Kwethluk.

„Sute de prieteni... au umplut până la refuz nou sfinţita biserică în minunata zi primăvăratică a înmormântării. Ieşind din biserică, toţi cei prezenţi au fost întâmpinaţi de un stol de păsări, deşi în acea perioadă a anului, toate păsările zburaseră deja demult spre sud. Păsările se roteau deasupra capetelor oamenilor şi însoţeau sicriul către groapă. Pământul, de obicei îngheţat, a putut fi uşor săpat datorită neaşteptatului dezgheţ. În noaptea aceea, după masa de pomenire, vântul a început să bată din nou, pământul a îngheţat tun, gheaţa a acoperit râul şi astfel iarna a revenit. S-a întâmplat în aşa fel de parcă pământul însuşi se deschisese spre a o primi pe această femeie minunată. Universul cooperează şi participă la venerarea „Oamenilor adevăraţi" care îşi închină viaţa lui Dumnezeu".

Totuşi, nu povestea ei a fost cu totul aparte, schimbând vieţile altora, ci de fapt întâlnirea cu persoana ei care producea o impresie remarcabilă. Unei femei oarecare, originară din Kwethluk, dar care acum vieţuieşte în Arizona, i-a apărut în vis Matiuşka Olga, dându-i acesteia încredinţarea că mama ei e la bine, deoarece aceasta i se alăturase Matuişkăi Olga la loc luminos şi plin de bucurie. Această femeie nu ştia că mama ei era bolnavă tocmai atunci, că ea fusese transportată la Anchorage şi că avea să moară în curând. Dar în ziua următoare ea a primit ştiri legate de cazul de urgenţă al mamei sale şi de faptul că aceasta fusese dusă din Arizona în Alaska, mângâindu-şi mama cu vestea pe care i-o dăduse Matiuşka Olga, legată de soarta ei în veşnicie. Femeia a murit în pace alături de fiica ei, fară şocul şi durerea care desigur ar fi urmat în cazul în care visul n-ar fi întărit-o.

O altă femeie, după ce a privit o fotografie a Matiuşkăi Olga a simţit „o prezenţă blândă, plină de iubire şi foarte reală".

Istorisirea cea mai detaliată vine de la o femeie ortodoxă care, ca în exemplul de mai sus, pătimise mulţi ani din pricina urmărilor unui cumplit abuz sexual trăit pe vremea când era copilă. Iată mărturia ei legată de întâlnirea cu Matiuşka Olga:

„Într-o bună zi mă aflam adâncită în rugăciune şi foarte trează. Îmi amintisem de o întâmplare ce fusese cumplită. Rugăciunea mea a început cu o cerere de ajutor şi milostivire din partea Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu. Treptat, mi-am dat seama că stăteam în picioare, în pădure, simţindu-mă puţin speriată. Peste puţin timp, un val de blândeţe a început să se răspândească prin pădure urmat de o mireasmă proaspătă, ca de grădină. Am văzut-o pe Preacurata Fecioară îmbrăcată exact ca în icoane, dar arătând mai firesc şi într-o mai mare strălucire, venind către mine. În timp ce se apropia de mine, mi-am dat seama că cineva mergea în spatele ei. Ea a păşit într-o parte şi i-a făcut semn unei femei scunde, cu privire înţeleaptă. Eu am întrebat-o: „Cine eşti?”, iar Fecioara Maria a răspuns: «Sfânta Olga». Sfânta Olga mi-a făcut semn s-o urmez. Ne-am plimbat îndelung până când copacii au dispărut în urma noastră. Am ajuns pe un dâmb care avea o uşă aflată pe o latură a sa. Ea îmi facu semn să mă aşez şi apoi intră înăuntru. După câtva timp un fum subţire ieşi din vârful dâmbului. Sfânta Olga ieşi afară cu nişte ceai medicinal. Ne-am aşezat amândouă în tăcere, bându-ne ceaiul şi bucurându-ne de căldura soarelui care strălucea pe chipurile noastre. Am simţit o durere în pântece şi ea m-a condus înăuntru. Uşa era atât de joasă încât a trebuit să mă plec de parcă aş fi făcut plecăciuni la rugăciune.

În interiorul dâmbului era uscat şi cald şi foarte multă linişte. Lumina era foarte blândă, furişându-se înăuntru printr-o scobitură şi prin gaura aflată în vârful dâmbului. Totul în jurul meu era numai tandreţe, blândeţe şi prietenie, dar mai ales acestea se datorau maicii Olga. Căsuţa din dâmb mirosea a cimbru sălbatic şi a pin alb, precum şi a trandafiri şi violete.

Maica Olga mă ajută să mă urc pe un soi de pat care se asemuia unei cutii de

lemn umplută cu muşchi şi iarbă. Era moale şi mirosea a pământ şi a mare. Eram extenuată şi m-am aşezat pe spate. Sf. Olga se duse la lampă şi încălzi ceva anume cu care mă frecă pe pântece. Păream că sunt gravidă în luna a cincea (nu eram pe vremea aceea gravidă). Am început să mă chinui. Eram puţin speriată. Maica Olga se sui lângă mine şi apucându-mă încet de braţ, ea se prefăcu că suferă alături de mine, arătându-mi ce să fac şi cum să respir. Nu rostise încă nici un cuvânt. Ea mă ajuta să scot afară ceea ce părea a fi resturile de sânge de după naştere, care înmuie muşchiul uscat aflat pe patul-cutie. Eram foarte obosită şi ţipasem încetişor de uşurare când totul se termină. Până acum nu rostise nici o vorbă, dar ochii ei vorbeau cu o mare blândeţe şi înţelegere. Ne-am ridicat amândouă şi am băut puţin ceai.

În timp ce îl beam, Sf. Maică Olga s-a prefăcut în lumina care strălucea cu putere în cameră. Chipul ei se asemăna cu un bec ce lumina cu mare strălucire sau ca soarele ce strălucea sub piele. Dar cred că ea strălucea cu toată fiinţa ei. Eram atât de atrasă de privirea ei plină de iubire încât nu mai luam în seamă nimic altceva. Era acea privire drăgăstoasă a mamei către pruncul ei care-l aduce şi-l binecuvântează pe acesta la viaţă. Părea că toarnă în mine tandreţe şi iubire prin ochii ei. Nu era un lucru care să mă sperie deşi, până atunci, nu cunoscusem încă oameni care să strălucească cu adevărat întru dragostea de Dumnezeu (Am înţeles mai bine acest lucru după ce am citit despre Sf. Serafim).

Ştiu acum că unele răni foarte adânci au fost tămăduite atunci. Ea mi-a dăruit o nouă viaţă, o viaţă care acum poate fi definită prin frumuseţea şi dragostea lui Dumnezeu faţă de mine, lucrarea învietoare a Mâinilor Sale.

După puţin timp m-am simţit plină de o stare de bine şi de linişte care au pătruns în sufletul meu, de parcă sufletul meu urlase până acum precum un prunc abandonat, dar acum îşi aflase, în sfârşit, alinarea. Chiar acum când scriu... minunea păcii şi, de asemenea, interesul faţă de viaţă pe care-l adusese acea stare de bine, mă fac să strig

de bucurie şi de uimire.

Numai după ce toate acestea s-au întâmplat, a început Sf. Maică Olga să vorbească. Ea vorbea despre Dumnezeu şi despre cei ce aleg să săvârşească răul. Ea spunea că oamenii care mă rănesc credeau că vor putea induce în mine răul lor cu forţa. A fost extrem de fermă când a spus: „E o minciună. Numai Dumnezeu poate alunga răul. Singurul lucru pe care ei l-ar putea pune înlăuntrul tău ar fi sământa de viață care este o creaţie a lui Dumnezeu şi care nu poate pângări pe nimeni”. Eu nu am fost niciodată pângărită. Am simţit însă intenţiile rele ale celor de lângă mine. Ceea ce am simţit în mine erau durerea, groaza, ruşinea şi neputinţa. Pătimisem împreună şi toate acele lucruri ieşiseră acum din mine. A ars puţină iarbă deasupra unei flăcărui, iar fumul se urcă direct la Dumnezeu Care este atât Judecătorul, cât şi Cel ce iartă.

Am înţeles prin „tămâie” că nu era treaba mea să port şi păcatele oamenilor săvârşite împotriva mea. Era lucrul Domnului şi ce bogăţie uimitoare este acest gust al mântuirii. La sfârşitul acestei perioade de tămăduire, am ieşit împreună afară.

Nu era întuneric în acea lumină a rugăciunii. Erau atâtea stele care se întindeau pe cer spre infinit. Cerul era acoperit cu un văl pâlpâind de lumină (văzusem fotografii cu stelele nordului, dar nu ştiam că ele se mişcă, pâlpâie). Fie că Matiuşka Olga a spus, fie că amândouă am auzit în inimile noastre - nu îmi mai amintesc exact - faptul că perdeaua mişcătoare de lumină avea să fie pentru noi o făgăduinţă a faptului că Dumnezeu poate crea o mare frumuseţe dintr-o tristeţe şi nimicnicie totală.

Pentru mine era o dovadă a tămăduirii - acea mare frumuseţe în care mă aflam, de unde până atunci nu fusese altceva decât deznădejde ascunsă de ruşine şi de un mare efort”.

Dar la ce folosesc aceste istorisiri? Dacă la nimic altceva pentru moment, cel puţin putem lua cunoştinţă de locul aparte pe care l-a avut Matiuşka Olga în viaţa

anumitor băştinaşi, ca şi asupra unui număr din ce în ce mai mare de femei contemporane. Dar toate acestea au loc lent şi treptat în procesul de cunoaştere din ce în ce mai evident care ni se dezvăluie începând cu venerarea sfinţeniei pe plan local până la conştientizarea din ce în ce mai profundă a faptului că Dumnezeu ni se arată cum poate fi El „minunat întru sfinţii Săi". Matiuşka Olga a fost ea însăşi moaşă şi se poate să fi cunoscut din proprie experienţă traumele provocate de batjocoririle suferite încă de timpuriu în viaţa ei. Poate că tocmai acesta este rolul ei de a fi o apărătoare şi mijlocitoare pentru cei ce au fost batjocoriţi, mai ales sexual, pe care Dumnezeu i l-a atribuit spre a „arăta în culori vii" lucrarea Sa „de a crea frumuseţe dintr-o absolută tristeţe şi nimicnicie".

Dacă e voia lui Dumnezeu, poate că va veni o zi în care vom putea exclama: „O, Fericită Maică Olga, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!"

(Mulţumiri părintelui Mihail Oleksa, precum şi pr. Ioan şi lui Lyn Breck pentru ajutorul dat prin a ne oferi materialele bibliografice necesare alcătuirii acestui articol).

„Căci așa sunt sufletele sfinților lui Dumnezeu: ele sunt iubitoare de oameni și blânde, atât către cei de aproape ai lor, cât și către cei străini; ba încă blândețea lor se întinde până și asupra animalelor necuvântătoare. De aceea și zicea înțeleptul Solomon: Cel drept are milă de vite, iar inima celui rău este fără îndurare (Pildele lui Solomon 12, 10). Și dacă el are milă de vite, apoi câtă milă nu va avea de oameni?”

- Sfântul Ioan Gură de Aur,
Omilii la Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel,
omilia 29 -